

**UCHWAŁA NR III/27/2018
RADY MIEJSKIEJ W GLINOJECKU**

z dnia 20 grudnia 2018 r.

**w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy
Gliniojeck – etap I**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) oraz w związku z Uchwałą Nr XXII/241/2018 Rady Miejskiej w Gliniojecku z dnia 16 maja 2018 r., zmienionej Uchwałą Nr XXIV/258/2018 Rady Miejskiej w Gliniojecku z dnia 25 lipca 2018 r., Rada Miejska w Gliniojecku uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gliniojeck – etap I, zwaną dalej zmianą Studium.

§ 2. Integralną częścią uchwały są następujące załączniki:

- 1) Załącznik nr 1 – ujednoczone opracowanie tekstowo-graficzne: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gliniojeck - część I i II”;
- 2) Załącznik nr 2 – ujednoczony rysunek w skali 1 : 10 000: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gliniojeck – uwarunkowania przestrzenne”;
- 3) Załącznik nr 3 – ujednoczony rysunek w skali 1 : 10 000: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gliniojeck – kierunki zagospodarowania przestrzennego”;
- 4) Załącznik nr 4 – opracowanie tekstowe: „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę”;
- 5) Załącznik nr 5 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag zgłoszonych do projektu zmiany studium – etap I.

§ 3. Zmiana Studium obejmuje zasięgiem dz. 135/4, dz. 135/8, część dz. 135/9, dz. 136/2, dz. 137/2, dz. 138/4, część dz. 139/3, położone w obrębie Kondrajec Szlachecki, gmina Gliniojeck.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Głinojeck.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Grzegorz Sikorski

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr III/27/2018
Rady Miejskiej w Głinojecku
z dnia 20 grudnia 2018 r.

S T U D I U M

**UWARUNKOWAŃ i KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

**MIASTA i GMINY
GLINOJECK**

Część I - UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE
Część II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Głinojeck, październik 2001 r.
Poznań – Głinojeck, 2018 r.

Zespół autorski:

Główny projektant: mgr inż. arch. Stanisław Korpanty

Współpraca: mgr Barbara Buczek
mgr Stanisława Delejzych
mgr inż. Elżbieta Jaglak
arch. Grzegorz Piekarski
mgr inż. Anna Słonecka
arch. Sławomir Tabor

Zespół autorski zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck – etap I:

Generalny wykonawca zmiany studium:

tel. (+48) 22 71 44 800
e-mail: pl_office.strabag@strabag.com
www.strabag.pl

Podwykonawca:

tel. (+48) 61 307 03 53
e-mail: biuro@konceptpracownia.pl
www.konceptpracownia.pl

mgr Michał Chlebowski – nr zaświadczenia Z-561/KW/402/2014
mgr Maciej Groszak
mgr Małgorzata Olszewska

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

MIASTA I GMINY
GLINOJECK

Część I
UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Ciechanów, 2000 r.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY GLINOJECK – ETAP I**

CZEŚĆ I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Poznań - Gliniojeck, 2018 r.

Ujednolicone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Głinojeck, składa się z:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck, uchwalonego Uchwałą Nr XXV/213/02 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 26.06.2002 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck,
- Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck – etap I, uchwalonej Uchwałą Nr III/27/2018 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck – etap I (tekst oznaczony kolorem czerwonym).

SPIS TREŚCI

1.0. WSTĘP	1
1.1. Cel i zakres opracowania	1
1.2. Informacje ogólne o gminie i mieście	1
2.0. ANALIZA PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	3
2.1. Stan prawny w zakresie zagospodarowania przestrzennego	3
2.2. Realizacja obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego	3
3.0. STAN I ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	6
3.1. Zasoby i warunki środowiska	6
Geomorfologia	6
Budowa geologiczna	7
Szata roślinna	8
Gleby	9
Wody powierzchniowe	10
Wody podziemne	11
Klimat	11
Surowce mineralne	12
3.2. Jakość podstawowych elementów środowiska	13
Stan czystości wód powierzchniowych	13
Stan czystości wód podziemnych	13
Warunki aerosanitarne	14
3.3. Obszary i obiekty chronione	15
Obszar chronionego krajobrazu	15
Parki	16
Użytki ekologiczne	17
Pomniki przyrody	17
Lasy ochronne	19
4.0. OCHRONA WARTOŚCI KULTUROWYCH	20
Informacje ogólne	20
Wykaz stanowisk archeologicznych	20
Obiekty wpisane do rejestru zabytków	23
Parki zabytkowe	23
Cmentarze	24
5.0. STRUKTURA SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNA	25
5.1. Zagadnienia demograficzne	25
5.2. Rynek pracy	27
5.3. Sieć osadnicza	29
5.4. Infrastruktura społeczna	32
Oświata i wychowanie	32
Ochrona zdrowia	33
Pomoc społeczna	33
Handel i gastronomia	33
Mieszkalnictwo	34
Kultura	36

6.0. STRUKTURA GOSPODARCZA	37
6.1. Rolnictwo	37
Struktura użytkowania gruntów.....	37
Jakość użytków rolnych.....	38
Melioracje.....	39
Stan własności użytków rolnych.....	39
Struktura obszarowa gospodarstw rolnych.....	40
Główne kierunki produkcji rolnej.....	41
Obsługa rolnictwa.....	42
6.2. Działalność gospodarcza pozarolnicza	42
6.3. Struktura budżetu gminy	48
Dochody budżetu gminy.....	48
Wydatki budżetu gminy.....	49
7.0. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACYJNA	51
7.1. Komunikacja	51
Powiązania komunikacyjne.....	51
Nadrzędny układ komunikacyjny.....	51
7.2. Elektroenergetyka	53
7.3. Gazownictwo	53
7.4. Telekomunikacja	53
7.5. Gospodarka wodno-ściekowa i komunalna	54
Zaopatrzenie w wodę.....	54
Odprowadzenie ścieków.....	55
Gospodarka odpadami.....	55

1.0. WSTĘP

1.1. Cel i zakres opracowania

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck jest sporządzone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym. W myśl tej ustawy celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy z uwzględnieniem uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa.

Podstawą do podjęcia prac nad studium były uchwała nr IV/34/99 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 15 marca 1999 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck.

Podstawowymi zadaniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji miasta i gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z ich rozwojem,
- stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- promocja miasta i gminy.

Sporządzenie studium podzielono na dwa następujące etapy opracowania:

I. Określenie uwarunkowań rozwoju miasta i gminy na podstawie analiz i studiów czynników mających wpływ na gospodarkę przestrzenną, dokonanych po zebraniu materiałów wejściowych,

II. Sformułowanie celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy do uchwalenia, po uzyskaniu opinii stosownych organów, przez Radę Miejską.

Niniejsze opracowanie jest wynikiem pierwszego etapu prac i stanowi diagnozę stanu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy ze wskazaniem na problemy, ograniczenia i preferencje rozwoju w sferach: ekologicznej, gospodarczej, społecznej, kulturowej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej. Integralną część opracowania stanowią plansze zawierające opracowania graficzne, obrazujące uwarunkowania przestrzenne na obszarze, odpowiednio, miasta i gminy.

1.2. Informacje ogólne o gminie i mieście

Gmina Głinojeck, położona na zachodnim skraju powiatu ciechanowskiego, który z kolei usytuowany jest w północnej części województwa mazowieckiego, zajmuje 146 km² (łącznie z miastem - 153 km²), co stanowi 13,73 % (z miastem - 14,39 %) ogólnej powierzchni powiatu. Gminę zamieszkuje 5.259 (z miastem 8.438) osób, tj. ok. 5,63 % (z miastem - 8,93 %) ogólnej liczby ludności powiatu (4 pozycja, po gminach: Ciechanów, Opinogóra i Sońsk, pod względem zaludnienia wśród 6 gmin powiatu - z miastem 2 pozycja po gminie Ciechanów) i ok. 0,10 % (z miastem 0,17 %) ludności województwa mazowieckiego.

Sąsiaduje z 6 gminami: Ciechanów i Ojrzeń z powiatu ciechanowskiego, Sochocin, Baboszewo i Raciąż z powiatu płońskiego oraz z gminą Strzegowo z powiatu mławskiego.

Ośrodkiem gminnym jest miasto Głinojeck - ośrodek obsługi lokalnej. Położone jest w zachodniej części gminy, zajmuje powierzchnię ok. 7 km² i posiada 3.179 mieszkańców. Ludność miasta skupia ok. 37 % ogólnej liczby ludności gminy. Wyposażone jest

w obiekty obsługi lokalnej w zakresie usług dla ludności i rolnictwa. Jest ośrodkiem przetwórstwa rolno - spożywczego i produkcji przemysłowej.

W granicach gminy, poza miastem, znajduje się 28 miejscowości. Największymi pod względem zaludnienia miejscowościami są Kondrajec Pański - 429, Malużyn - 388 i Ościstowo - 326 mieszkańców.

Zewnętrzne, drogowe powiązania komunikacyjne miasta i gminy zapewniają, przebiegające przez teren gminy i krzyżujące się na terenie miasta, drogi krajowe nr 7 relacji Warszawa - Gdańsk i nr 60 relacji Kutno - Ostrów Mazowiecka, oraz sieć dróg powiatowych.

Odległość miasta Głinojecka od siedziby samorządu powiatu - miasta Ciechanowa, a tym samym od linii kolejowej relacji Warszawa - Gdańsk, wynosi ok. 27 km.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo rozwijające się na bazie gospodarstw indywidualnych. Wynika to z dotychczasowego charakteru zagospodarowania terenu opartego na, sprzyjających rozwojowi tej funkcji, uwarunkowaniach.

- **Przedmiot i podstawa opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck – etap I:**

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Głinojecku Nr XXII/241/2018 z dnia 16 maja 2018 r., zmienionej uchwałą Rady Miejskiej w Głinojecku Nr XXIV/258/2018 z dnia 25 lipca 2018 r., przystąpiono do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck – etap I, obejmującej dz. 135/4, dz. 135/8, część dz. 135/9, dz. 136/2, dz. 137/2, dz. 138/4, część dz. 139/3, położone w obrębie Kondrajec Szlachecki. Zmiana kierunku przeznaczenia w Studium związana jest z możliwością eksploatacji kruszywa naturalnego.

Podstawę prawną zmiany Studium – etap I, stanowi ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945).

Zakres i tryb dokonania zmiany Studium – etap I określa szczególnie art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 27 ustawy oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

2.0. ANALIZA PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1. Stan prawny w zakresie zagospodarowania przestrzennego

Obecnie obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Głinojeck został zatwierdzony uchwałą nr IX/48/90 Gminnej Rady Narodowej w Głinojecku z dnia 27 lutego 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego nr 7/1990, poz. 51)

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Głinojeck został zatwierdzony uchwałą nr VI/26/94 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 5 grudnia 1994 roku (Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego nr 26/1994, poz. 175).

W oparciu o ustawę z dnia 12 lipca 1984 roku o planowaniu przestrzennym, która obowiązywała do dnia 31 grudnia 1994 roku, dokonano następujących zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy:

- dotyczącej przebiegu tranzytowego gazociągu przesyłowego - uchwała nr VII/27/94 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 5 grudnia 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego nr 26/94, poz. 176).

- dotyczącej miejscowości Budy Rumockie i Malużyn - uchwała nr VI/28/94 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 5 grudnia 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego nr 26/94, poz. 177).

W oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym, która obowiązuje od dnia 1 stycznia 1995 roku, dokonano następujących zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy:

- dotyczącej wsi: Dreglin, Garwarz Stary, Malużyn, Ościsłowo, Strzeszewo, Śródborze, Płaciszewo, Zygmuntowo - uchwała nr XXVIII/167/98 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 2 kwietnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego nr 17/1998, poz. 81),

- dotyczącej wsi Kowalewko - uchwała nr XXX/175/98 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 18 czerwca 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Ciechanowskiego nr 29/1998, poz. 186),

Plany te, mogące wprawdzie dalej stanowić pewne podstawy do polityki przestrzennej z powodu np. zaistnienia praw nabytych właścicieli nieruchomości, mimo dokonania w nich na przestrzeni kilku lat szeregu zmian, są planami anachronicznymi. Plany te bowiem zostały opracowane w innych warunkach prawnie - ustrojowych i techniczno - ekonomicznych. Na ich strukturę składają się wyznaczone pod konkretny sposób zagospodarowania terenu, stosowne do ówczesnych mechanizmów i celów obowiązujących w państwie o gospodarce planowej, w której obowiązywał system reglamentacji sposobów użytkowania przestrzeni. Obecnie, w dobie wprowadzenia gospodarki samorządowej, która w sferze gospodarki przestrzennej kształtuje warunki zgodnie z aktualnymi przepisami prawnymi i normami ekonomicznymi do inwestowania wszystkich podmiotów gospodarczych, plany te nie spełniają wymogów w kontekście zaszłych procesów przekształceń zagospodarowania przestrzennego i dostępnych w otwartej gospodarce rynkowej możliwości kapitałowych i technicznych.

2.2. Realizacja obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w latach 1991-1999, dla obszaru miasta i gminy Głinojeck, wydano 368 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (w tym dla miasta 151), zaś w roku 2000 - 5 decyzji (dla miasta - 3).

Decyzje te dotyczyły:

- zabudowy mieszkaniowej (budowa, rozbudowa, modernizacja) -
- ok. 214 obiektów,
- budynków gospodarczych (garaże, budynki inwentarskie) -
- ok. 113 obiektów,
- obiektów produkcyjnych - ok. 8 obiektów,
- obiektów usługowych - ok. 45 obiektów,

Wydane decyzje, w układzie przestrzennym, według funkcji, przedstawia poniższe zestawienie:

Lp	Miejscowość	Zabudowa mieszk.	Budynki gospodarcze	Obiekty produkcyjne	Obiekty usługowe	Ogółem
1.	Bielawy	3	3			6
2.	Brody Młockie					
3.	Budy Rumockie	1	2			3
4.	Dreglin	2	1		3	6
5.	Dukt	3	1			4
6.	Faustynowo	3			1	4
7.	Garwarz Nowy					
8.	Garwarz Stary	6	1	1		8
9.	Kondrajec Pański			1		1
10.	Kondrajec Szlachecki	4	2			6
11.	Kowalewko-Szyjki	10	3	1		14
12.	Lipiny					
13.	Luszewo	10	1		1	12
14.	Malużun	26	4		5	35
15.	Ogonowo	6				6
16.	Ościstowo	10	9		6	35
17.	Płaciszewo	4	2			6
18.	Rumoka	7	6			13
19.	Sadek	4	1			5
20.	Strzeszewo	4	1			5
21.	Sulerzyż	1	1		1	3
22.	Śródborze	3	2			5
23.	Wkra	4	3			7
24.	Wola Młocka	8	5			13
25.	Wólka Garwarska	2	2			4
26.	Zalesie	1	4			5
27.	Zygmuntowo	6	8	3	3	20
28.	Żeleźnia	5	1			6
Razem		134	63	6	20	223
Głinojeck		80	50	2	25	157
OGÓŁEM		214	113	8	45	380

Powyższe dane wskazują, że tak dla terenu gminy jak i dla terenu miasta najwięcej decyzji dotyczyło budownictwa mieszkaniowego - odpowiednio ok. 60 i 51 % oraz gospodarczego - ok. 28 i 32 %. Decyzji tych dotyczących budownictwa usługowego wydano odpowiednio ok. 9 i 16 %, a budownictwa o funkcji produkcyjnej jedynie niespełna 3 i ponad 1 %.

Rozmieszczenie inwestycji, będących przedmiotem decyzji, wskazuje na koncentrację działań inwestycyjnych w miejscowościach (nie biorąc pod uwagę miasta, dla terenu którego podjęto ok. 41 % decyzji z wydanych ogółem dla terenu miasta i gminy) Malużyn - ok. 16 %, Ościslów - ok. 11 % i Zygmuntów - ok. 9 % ogółu inwestycji na terenie gminy.

W zakresie dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, etap I zmiany studium obejmuje nieruchomości położone w obrębie Kondrajec Szlachecki – dz. 135/4, dz. 135/8, część dz. 135/9, dz. 136/2, dz. 137/2, dz. 138/4, część dz. 139/3. Zmiana Studium dotyczy terenów użytków rolnych o łącznej powierzchni ok. 21,4 ha klas IVb, V i VI.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck z 2002 r. przedmiotowe działki przewidziane są do przeznaczenia pod kompleksy gleb o klasie bonitacyjnej III i IV oraz kompleksy gleb o niższych klasach bonitacyjnych, które planowane są do zalesienia.

Teren objęty zmianą studium – etap I nie posiada uzbrojenia w infrastrukturę techniczną. Działki podlegające zmianie położone są w bezpośrednim sąsiedztwie drogi asfaltowej gminnej znajdującej się po północnej stronie przedmiotowego terenu. W przedmiotowej drodze znajduje się infrastruktura wodociągowa, gazowa oraz sieć kanalizacji sanitarnej. Wzdłuż części terenu objętego zmianą studium – etap I przebiega linia elektroenergetyczna. Od strony wschodniej znajdują się pojedyncze gospodarstwa rolne – zabudowania mieszkalne wraz z zabudową gospodarczą i inwentarską, wyposażone w infrastrukturę wodociągową i elektroenergetyczną. Pozostały teren w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą Studium – etap I stanowią grunty orne oraz lasy.

Część terenu objętego opracowaniem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck – etap I, objęta jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (rysunek mpzp nr 22) przyjętego Uchwałą Nr VIII/51/07 Rady Miejskiej w Głinojecku z dnia 28 czerwca 2007 r. z przeznaczeniem pod zalesienie.

W zakresie stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, zmiana studium – etap I dotyczy wyłącznie nieruchomości wykorzystywanych na cele rolnicze. Klasa gruntów rolnych objętych zmianą studium – etap I to IVb, V i VI o łącznej powierzchni około 21,4 ha.

3.0. STAN I ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1. Zasoby i warunki środowiska

Geomorfologia

Wg podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego gmina Gliniojeck położona jest w makroregionie Nizina Północnomazowiecka w większości w mezoregionie Równina Raciąska. Niewielki północno-wschodni fragment gminy zajmuje mezoregion Wzniesienia Mławskie, natomiast południowo-wschodni – Wysoczyzna Ciechanowska. Na analizowanym terenie wyróżnić można następujące jednostki geomorfologiczne:

- utworzone w wyniku budującej działalności lodowca i wód lodowcowych:
 - wysoczyzna morenowa położona na wysokości 110-125 m n.p.m. obejmująca zachodnią część gminy. Wysoczyzna ta, stanowiąca fragment Wysoczyzny Unieckiej ma charakter prawie płaskiej równiny (ostra forma została złagodzona przez procesy peryglacjalne i postglacjalne) o nachyleniach powierzchni do 5%. Dość monotonna jej powierzchnia urozmaicona jest wydrami. W kierunku wschodnim wysoczyzna przechodzi łagodnie - bez wyraźnie zarysowujących się załamań i krawędzi, w równinę sandrową,
 - równina sandrowa o rzeźbie na ogół płaskiej i spadkach 2-5%. Z uwagi na zróżnicowane wyniesienie nad poziom morza w jej obrębie wyróżnia się: poziom sandrowy wyższy położony na wys. 110-125 m n.p.m. (lokalnie nadbudowany wydrami, spod którego miejscami odsłaniają się fragmenty wysoczyzny) oraz niższy, równinny poziom sandrowy na wys. 100-110 m n.p.m.. Starszy poziom, występujący w środkowej i wschodniej części gminy usypany został przez wody roztopowe podczas recesji lądolodu stadiału Wkry. Młodszy występuje w zachodniej części gminy, powstał w czasie zlodowacenia Wisły.
 - wzgórza moreny czołowej występujące w północno-wschodniej części gminy, w postaci pojedynczych pagórków położonych na wys. 125-140 m n.p.m. tj. ca 5-15 m wysokości i zróżnicowanym nachyleniu od 5-10% do powyżej 10%,
- formy pochodzenia fluwialno-denudacyjnego i powypiskowego:
 - dna dolin rzecznych, z których największą formę ma współczesne dno doliny rzeki Wkry obejmujące swym zasięgiem taras zalewowy, wyniesiony średnio 2-3 m nad poziomem lustra wody w rzece. Mniejszymi formami są dolinki boczne, z których na uwagę zasługuje dolinka rzeki Stawnicy oraz rozległe obniżenia terenu powstałe na skutek wytapiania się brył martwego lodu oraz lokalnego przepływu wód w rejonie deglacjacji lądolodu,
 - obniżenia terenowe o płaskich dnach i głębokościach rzędu 1-2m w przewodzie włączone w odpływ powierzchniowy.
- formy pochodzenia eolicznego:
 - wały wydramowe i pojedyncze wydmy o zróżnicowanej wielkości (wysokości kilku metrów) oraz nachyleniach zboczy 5-10%, w większości zalesione. Wykształciły się głównie w postaci wydym parabolicznych o łukach skierowanych w kierunku wschodnim. Wydrom często towarzyszą płyty piasków eolicznych,
- formy pochodzenia antropogenicznego:

- wyrobiska eksploatacyjne,
- nasypy i wykopy (głównie drogowe).

Powierzchni gminy nie charakteryzują znaczące deniwelacje terenu. Najwyższe wzniesienia ca 140 m n.p.m. znajdują się na wschód od miejscowości Sulerzyż, natomiast najniżej położony jest teren w okolicach Malużyna (ca 95 m n.p.m.), tj. w rejonie wpływu rzeki Wkry z obszaru gminy.

Teren miasta Glinojcka położony jest na wysokości od 100 (część południowa) do 107,5 m n.p.m. w części północno-wschodniej. Przeważający obszar zajmuje plejstoceniński taras nadzalewowy, wyniesiony na wysokości 103,5-107,5 m n.p.m. Jest to płaska forma o spadkach w przewadze do 5%. Większe nachylenia, miejscami przekraczające 12% występują jedynie w strefie krawędziowej. Wyraźnie zaznaczona w terenie krawędź oddziela taras nadzalewowy od tarasu zalewowego. Jest to forma o płaskim dnie, wyniesiona na wysokość 100-103,5 m n.p.m.

Podsumowując można stwierdzić, że na przeważającym obszarze miasta i gminy Glinojck rzeźba terenu nie wpływa ograniczająco zarówno na rozwój osadnictwa jak i rolnictwa – wiodącej funkcji w gminie.

Budowa geologiczna

Obszar gminy pokryty jest utworami czwartorzędowymi około 100 metrowej miąższości. Wśród tych utworów wyróżnić można:

- utwory plejstocenijskie:
 - utwory lodowcowe (zwałowe) związane ze stadiem północnomazowieckim zlodowacenia środkowopolskiego. Płaty glin zwałowych występują na niewielkich powierzchniach w południowo-zachodniej części gminy. Z kolei piaski lodowcowe występują w sąsiedztwie glin, jak również wyspowo wśród piasków wodnolodowcowych. Największe ich rozprzestrzenienie stwierdzono w zachodniej części gminy w obrębie wysoczyzny polodowcowej oraz w części północno-wschodniej w obrębie wzgórza moren czołowych,
 - utwory wodnolodowcowe o miąższości od kilku do kilkunastu metrów reprezentowane przez piaski drobne i żwiry, na których lokalnie występują piaski eoliczne (obszar równiny sandrowej - głównie środkowa i wschodnia część gminy, rejon Woli Młockiej i Faustynowa),
 - utwory zastoiskowe o miąższości kilku metrów występujące wyspowo w pasie między Zygmuntem a Malużynem wykształcone są głównie jako ily, mułki i piaski.
- utwory holocenijskie:
 - utwory akumulacji bagiennej i rzecznej reprezentowane przez piaski, mułki, namuły oraz torfy. Piaski rzeczne związane są głównie z tarasami rzeki Wkry, natomiast osady bagienne i torfy wypełniają dna zagłębień i obniżeń terenowych. Są to grunty słaboosne, niekorzystne dla budownictwa.

Miąższość zalegających niżej utworów trzeciorzędowych sięga łącznie 100-150 m. Osady te reprezentowane są przez pliocenijskie ily jeziorne, mioceńskie piaski lądowe z wkładkami węgla brunatnego oraz oligocenijskie piaski morskie, glaukonitowe.

Szata roślinna

Obecny stan szaty roślinnej na terenie miasta i gminy Gliniojeck ukształtował się pod wpływem wielowiekowej działalności gospodarczej, w tym pośrednio poprzez zmianę warunków siedliskowych w wyniku melioracji i innych zabiegów. Wykonane w latach 50-tych regulacje biegu rzeki Wkry, jazy oraz gęsta sieć rowów melioracyjnych odwadniających teren łąk dolinnych przyczyniły się do znacznego przekształcenia doliny Wkry. Tereny dolinne zostały pomelioracyjnie zagospodarowane na wydajne użytki zielone.

Na obszarze miasta tereny lasów i zadrzewień zajmują odpowiednio 103 ha i 7 ha co stanowi 14,9% powierzchni miasta oraz na obszarze gminy: 4927 ha i 241ha co stanowi 35,4%. Średni dla analizowanego obszaru wskaźnik lesistości 34,3% jest ponad dwukrotnie wyższy od wskaźnika lesistości w powiecie ciechanowskim szacowanym na około 15%. Największy udział lasów w powierzchni ogółem (powyżej 25%) występuje na gruntach wsi:

- Ościslowo (62,1%),
- Ogonowo (57,6%),
- Wola Młocka (50,3%),
- Zeleźnia (43,75),
- Śródborze (39,3%),
- Sulerzyż (38,3%),
- Kondrajec Pański (34,3%),
- Rumoka (32,0%),
- Dukt – Krusz (29,2%),
- Maluzyn (28,3%).

Z kolei do najmniej zalesionych rejonów (wskaźnik lesistości poniżej 10%) należą: Nowy Garwarz (1,6%), Stary Garwarz (1,8%), Wólka Garwarska (3,3%), Strzeszewo (3,8%) i Wkra (5,6%).

W strukturze władania dominują lasy państwowe, stanowiąc 69,2% ogólnej pow. leśnej. Łącznie zajmują 3652 ha, w tym na terenie miasta 86 ha, natomiast na terenie gminy 3566 ha. Zarządzane są przez Nadleśnictwo Ciechanów (północna część gminy) i Nadleśnictwo Płońsk oraz podlegające im leśnictwa: Dreglin, Dziektarzewo, Kamionka, Kępa, Luszewo, Młock, Ościslowo i Rydzewo.

Ukształtowanie terenu, gleby oraz zróżnicowane stosunki wilgotnościowe na terenie gminy umożliwiły rozwój wielu typów zbiorowisk leśnych. Przeważają siedliska borowe, borów świeżych i borów mieszanych świeżych, odpowiednie dla różnych form wypoczynku oraz odporne na degradację. Niewielką grupę stanowią olsy, bór suchy oraz grądy. Głównymi gatunkami w drzewostanach są: sosna, dąb, olsza i jesion, natomiast gatunkami uzupełniającymi: brzoza, wiąz, osika, klon, lipa, modrzew.

Lasy prywatne obejmują rozdrobnione zalesienia oraz fragmenty większych kompleksów, w sąsiedztwie których występują gleby najniższych klas bonitacyjnych. Zwarte kompleksy leśne oprócz roli gospodarczej pełnią ważne funkcje biocenotyczne, ochronne (glebochronne i wodochronne) i krajobrazowe. Uroczyskiem o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych jest uroczysko Ościslowo, w obrębie którego w 1997 roku urządzona została leśna ścieżka przyrodnicza licząca ponad 3 kilometry długości.

Gleby

Pokrywę glebową obszaru gminy stanowią głównie utwory powstałe z piasków całkowitych wodnolodowcowych, które miejscami zostały przewiane oraz z piasków zwałowych. Typologicznie przeważają gleby pseudobielicowe i brunatne wylugowane z niewielkim udziałem czarnych ziem.

Pod względem przydatności rolniczej dominują gleby słabe i bardzo słabe jakościowo. Około 45% gruntów ornych zaliczone jest do kompleksu 6-go (żytni słaby) i 9-go (zbożowo-pastewny słaby). Są to gleby lekkie do uprawy wytworzone z piasków, mało zasobne w składniki pokarmowe, przeważnie okresowo lub trwale za suche (gleby kompleksu 9-go okresowo podmokłe). W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do kl. V rzadziej IVb. Przydatność dla produkcji rolnej ograniczona. Do głównych roślin uprawnych należą – żyto, ziemniaki i łubin, a w miejscach korzystniej uwilgotnionych – owies i niektóre warzywa.

Gleby bardzo słabe zakwalifikowane do kompleksu 7-go (żytni bardzo słaby) zajmują ok. 30% gruntów ornych. Są to gleby piaszczyste, ubogie w składniki pokarmowe i zbyt suche, w klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane do kl. VI i VIz. Nadają się przede wszystkim pod uprawę żyta i łubinu a plony zależne są od ilości i rozkładu opadów w okresie wegetacyjnym. Użytkowanie rolnicze jest mało efektywne i najbardziej racjonalnym sposobem ich zagospodarowania jest zalesienie. Skupiska takich gleb w postaci dużych zwartych arealów występują w rejonie wsi Śródborze, Dukt-Krusz, Budy Rumocki, Rumoka, Lipiny, Malużyn i Zalesie a w formie mniejszych płatów na obszarze całej gminy

Obszary gleb średnio korzystnych dla produkcji rolnej kompleksu 5-go (żytni dobry) i miejscami 8-go (zbożowo-pastewny mocny) zajmują ok. 15% gruntów ornych. Należą tu gleby wytworzone z piasków i piasków gliniastych lekkich zalegające na zwięźlejszym podłożu oraz gleby powstałe z glin spiaszczonych, w klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane głównie do kl. IVa i IVb.. Do głównych roślin uprawnych należą tu żyto i ziemniaki a przy odpowiedniej agrotechnice przydatne pod uprawy jęczmienia i pszenicy (mniej wymagające odmiany) W postaci większych enklaw występują w rejonie wsi Wkra, Luszewo, Ogonowo i Strzeszewo a w formie niewielkich płatów w rejonie wsi Ościslowo, Sulerzyż, Wola Młocka..

Obszary gleb korzystnych dla produkcji rolnej zaliczane do kompleksu 4-go (żytni dobry) z niewielkim udziałem 2-go (pszenny dobry) zajmują ok. 10% gruntów ornych. Są to przeważnie czarne ziemie zdegradowane, gleby pseudobielicowe oraz brunatne wylugowane wytworzone z utworów gliniastych, rzadziej utworów pyłowych, na glinach lekkich. W większości są żyzne o właściwej strukturze i właściwych stosunkach wodno-powietrznych, w klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane do kl. IIIa, IIIb i IVa. Posiadają korzystne warunki dla produkcji roślinnej w szerokim zakresie, wskazane do upraw roślin o dużych wymaganiach oraz warzywnictwa i sadownictwa. Stanowią podstawową bazę produkcyjną dla intensywnej produkcji rolnej. Występują głównie w środkowej części (m. Gliniojeck oraz rejon wsi Garwarz Stary, Wkra).

Trwale użytki zielone występują głównie w dolinie rzeki Wkry oraz w obniżeniach terenowych, zajmują ok. 27% użytków rolnych. Należą do typów siedliskowych – gleby torfowe, murszowo-torfowe i czarne ziemie. Większość (ok. 54%) to łąki i pastwiska średnie jakościowo (kompleks 2z) a ich produktywność uzależniona jest od układu stosunków wodnych (przeważnie mało stabilne uwilgotnienie). Obszary użytków zielonych wskazane są do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu – jako baza paszowa dla produkcji zwierzęcej.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym analizowany obszar znajduje się w dorzeczu środkowej Wkry, bezpośredniego dopływu Bugo-Narwi. Rzeka Wkra o całkowitej długości 249,1 km i powierzchni zlewni 5322 km² bierze swój początek w województwie warmińsko-mazurskim w obszarze zmeliorowanych bagien, na wschód od jez. Kownatki, a uchodzi prawobrzeżnie do Narwi w pobliżu miejscowości Pomiechówek. W wyniku niewielkiego spadku dna doliny, na całej swej długości rzeka meandruje tworząc na zew. brzegach charakterystyczne strome krawędzie. Przeciwny brzeg jest przeważnie płaski i zabagniony. Dość licznie występują tu starorzecza wypełnione wodą bądź podmokłe i zabagnione. Naturalny proces zarastania tych zbiorników został przyspieszony, zwłaszcza w rejonie Głinojecka, gdzie w wyniku częściowego zniszczenia progów korekcyjnych na Wkrze poziom wody w starorzeczach znacznie się obniżył.

Najwyższe stany wód w rzece mają miejsce głównie w okresie zimowym, najniższe zaś przeważnie w lecie. Przy bardzo wysokich stanach wód tj. w czasie wiosennych roztopów, najniższej położone partie dna doliny są okresowo zalewane wodami powodziowymi, przy czym okresowe wylewy nie wykraczają poza obręb tarasu zalewowego. W związku z planowaną zabudową (odbudową) hydrotechniczną rzeki Wkry, w tym budową wielofunkcyjnego zbiornika retencyjnego na terenie gminy Strzegowo (oś zaporowa w rejonie Unierzyża - 91,7 km biegu rzeki, w miejscu zniszczonych budowli młyna wodnego), można w przyszłości spodziewać się pewnych zmian w reżimie wodnym rzeki, polegających na wyrównywaniu niskich stanów wody oraz wychwytywaniu i sterowaniu wodami powodziowymi.

Przez teren gminy Głinojeck Wkra przepływa z kierunku północnego na południowy wschód, stanowiąc na odcinku od miejscowości Wkra do poniżej Płaciszewa południową granicę gminy. Na teren gminy wpływa w rejonie wsi Szyjki Nowe, a wypływa na południe od wsi Małużyn. Warunki naturalne predysponują Wkrę do turystycznego użytkowania jako wodny szlak kajakowy ("szlak turystyczny czterech rzek" - Struga Żałuska, Nida, Działdówka, Wkra). Rzeka ta posiada liczne walory (meandry, brzegi dostępne w wielu miejscach, niewiele przeszkód wodnych), a spływ nią nie wymaga dużego stopnia zaawansowania w turystyce kajakowej. Do niedawna nad rzeką czynne były młyny wodne w: Głinojecku, Kondrajcu Szlacheckim, Wkrze, Małużynie i Płaciszewie. Większość została zniszczona. Pozostały jedynie budynki dawnych młynów wodnych w pobliżu Kondrajca Szlacheckiego (z pocz. XX w.) i Wkry (zagroda młyńska z ok. 1935 roku).

Od wielu lat obserwuje się wypływanie i zarastanie koryta rzeki, spowodowane obniżającym się stanem wody. Przydatność do bezpośredniego wykorzystania rekreacyjnego rzeki Wkry jest obecnie ograniczona do organizowanego corocznie w Głinojecku strzeżonego kąpieliska.

Poza bezpośrednią zlewnią Wkry znajdują się niewielkie fragmenty położone we wschodniej i zachodniej części gminy. Część wschodnia odwadniana jest za pomocą Stawnicy, prawobrzeżnego dopływu rzeki Łydyni. Jest to uregulowany w latach 50-tych ciek o całkowitej długości 12,5 km i powierzchni zlewni 54,2 km². Wypływa w rejonie wsi Budy Giżyńskie gm. Strzegowo, płynie przez Las Ościsłowski, Rumokę i uchodzi do Łydyni na 18,8 km biegu rzeki w rejonie Młocka gm. Ojrzeń. Niewielkie obszary w zachodniej części gminy należą do zlewni rzeki Raciążnicy, prawobrzeżnego dopływu Wkry.

Na terenie gminy dość licznie występują zbiorniki wód stojących (starorzecza, oczka wodne, sadzawki, doły potorfowe), wśród których największe są kompleksy stawów

na obszarze wytopiska na południowy zachód od Glinojcka oraz w starorzeczu Wkry w rejonie Malużyna.

Wody podziemne

Gmina Glinojcek charakteryzuje się zmiennymi warunkami hydrogeologicznymi, na przeważającym obszarze – bardzo korzystnymi. Największe potencjalne wydajności posiadają czwartorzędowe warstwy wodonośne w środkowej i południowej części gminy. Na tych obszarach, będących w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Działowo” wydajności z pojedynczego otworu kształtują się na poziomie 40-100 m³/godz.

Zasoby wodne w zachodniej części gminy, w pasie Kondrajec Pański – Kondrajec Szlachecki oraz w części północno-zachodniej (Działy, Sulerzyż, na północ od Ościslowa) są średnie - 10-40 m³/godz./otwór. Fragmentarycznie, na zachodnich i wschodnich krańcach gminy możliwości uzyskania wydajności z pojedynczego otworu są rzędu 2-10 m³/godz. i mniejsze, co świadczy o występującym w tych rejonach deficycie wód podziemnych.

W związku ze zróżnicowanym wykształceniem osadów czwartorzędu, prawie na całym obszarze ich zalegania istnieją warunki do obecności kilku poziomów wodonośnych. Pierwszy poziom to przypowierzchniowe wody, bezpośrednio uzależnione od opadów atmosferycznych, rzeźby terenu oraz budowy geologicznej. Najpłycej woda gruntowa występuje w obrębie tarasu zalewowego Wkry, dolinkach bocznych oraz zagłębieniach bezodpływowych, tj. zwierciadło tych wód zalega płycej niż 1 m poniżej powierzchni terenu i jest ściśle związane ze stanem wód w rzekach. Na obszarze tarasu nadzalewowego poziom wód gruntowych jest także stosunkowo wysoki, często występuje płycej niż 2 m p.p.t. Obszary o pierwszym horyzoncie wód podziemnych głębszym niż 2m znajdują się głównie na zachód od Wkry oraz związane są z występowaniem lokalnych wyniesień w obrębie całej gminy. Wody tego poziomu eksploatowane są głównie przez gospodarskie studnie kopane.

Drugi – zasadniczy poziom wód głębszych to wody związane z występowaniem na zmiennej głębokości międzymorenowych piasków i żwirów. Miąższość utworów wodonośnych wynosi przeważnie kilkanaście metrów, lokalnie – w obszarze struktur kopalnych – kształtuje się w granicach 30-40m.

W utworach oligoceńskich i płytko występujących utworach kredowych istnieją szanse odkrycia i udokumentowania wód pitnych, które mogą wykorzystane być także do celów energetycznych dla uzyskania energii przy pomocy pomp ciepłych. Możliwości odkrycia zbiorników geotermalnych istnieją także w utworach niżej zalegających, w tym w utworach triasowych. Temperatury tych wód mogą być rzędu 40°C-50°C.

Klimat

Gmina Glinojcek leży w strefie klimatycznej (wg R. Gumińskiego) w pasie dzielnic środkowych. Strefa ta charakteryzuje się niskim opadem rocznym, występowaniem w ciągu roku średnio 45 dni mroźnych oraz 125-130 dni przymrozkowych. Średnia roczna suma opadów na terenie gminy Glinojcek (1961-80r.) waha się od 592 mm w Ościslowie (posterunek opadowy) do ok. 570 mm w południowej i północnej części gminy. Średnia roczna temperatura powietrza jest stosunkowo niska i kształtuje się na poziomie ca 6,6°C. Średnia temperatura miesiąca najcieplejszego (lipiec) wynosi 17,7°C, natomiast najzimniejszego (styczeń) – 3,7°C.

Lokalne warunki fizjograficzne modyfikują podaną charakterystykę warunków termicznych. Na przeważającym obszarze gminy są one zdecydowanie niekorzystne.

Dotyczą rozległych, wilgotnych łąk i pastwisk położonych w dorzeczu Wkry, o wodach przypowierzchniowych do 1 m p.p.t. Narażone są one na występowanie wysokich dobowych amplitud temperatury latem oraz spadki temperatur zimą. W bezpośrednim sąsiedztwie użytków zielonych, na obszarach, gdzie wody przypowierzchniowe zalegają na głębokości do 2 m, występuje czasowe pogarszanie warunków termicznych.

Najkorzystniejsze warunki termiczne cechują obszary dobrze przewietrzane, o wodach gruntowych zalegających poniżej 2m p.p.t., tj. w rejonie Zygmunta, Kondrajca Pańskiego, Luszewa, Ogonowa i Głodowa.

Na analizowanym obszarze przeważają wiatry z sektora zachodniego (16,4% przypadków w ciągu roku) oraz południowo-zachodnie (15,3%). Najrzadziej obserwowane są wiatry z kierunku północno-wschodniego (6,9%) oraz północnego (7,6%). Zjawisko cisz atmosferycznych występuje w średnio 10,7% przypadków.

Decydujący wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych w gminie mają: lokalne warunki fizjograficzne (doliny rzeczne, wysoczyzna morenowa, wzgórza moreny czołowej) oraz kompleksy leśne - łagodzące siłę wiatru i wahania temperatury.

Kompleksy leśne charakteryzują się specyficznymi warunkami klimatycznymi oraz wpływają w znacznym stopniu na warunki klimatyczne terenów do nich przyległych. Drzewostan przyczynia się do łagodzenia dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie oraz wpływa modyfikująco na warunki wilgotnościowe i wietrzne, głównie poprzez ograniczenie prędkości i siły wiatrów oraz wzrost częstości występowania cisz. W okresie dobowym na obszarach leśnych notuje się wyrównany przebieg wilgotności w porównaniu do dużego zróżnicowania na terenach bezleśnych.

Surowce mineralne

Gmina Gliniojeck należy do ubogich w złoża surowców mineralnych. Istniejące w latach 50-tych w okolicach Dreglina złoża ilów warwowych zostało wyeksploatowane a cegielnia zlikwidowana. Obecnie na analizowanym terenie brak jest zarejestrowanych oraz udokumentowanych złóż surowców budowlanych. W obrębie niewielkich wyrobisk (rejon Gliniojecka oraz miejscowości Budy Rumockie) występują piaski i żwiry, eksploatowane okresowo na potrzeby lokalne. Niskiej jakości kruszywo oraz małe zasoby nie dają możliwości zwiększenia wydobywania.

W gminie występują natomiast obszary torfów. Wzdłuż rzeki Wkry oraz we wschodniej części gminy udokumentowano w kategorii C₂ dwa rejon występowania torfowisk:

- Gliniojeck - zasoby bilansowe 90 tys. m³,
- Ościslów - zasoby bilansowe 249 tys. m³.

Według zaleceń autorów dokumentacji obszary torfowisk zostały przeznaczone do zagospodarowania rolniczego, jako użytki zielone – łąki, w niewielkiej części do zalesienia. W latach 1960-70 eksploatacji torfu zaprzestano z uwagi na nieopłacalność eksploatacji lokalnych zasobów torfu w celach opałowych w stosunku do węgla. Nie przeprowadzono zabiegów rekultywacyjnych; obecnie postępuje proces naturalnego, samoistnego zarastania terenów torfowych.

3.2. Jakość podstawowych elementów środowiska

Stan czystości wód powierzchniowych

W ramach monitoringu wód płynących na terenie gminy Głinojeck prowadzone są badania jakości wód jedynie rzeki Wkry. Zlokalizowane na rzece przekroje pomiarowo-kontrolne należą do sieci regionalnej monitoringu, obsługiwanej przez Inspektorat Ochrony Środowiska w Ciechanowie. Badania polegają na analizach prób wody pobranych w punktach pomiarowo-kontrolnych wyznaczonych w miejscach, umożliwiających ocenę wpływu największych źródeł zanieczyszczeń. W obrębie analizowanego terenu jakość wód badana jest w Kowalewku na 77,2 km biegu rzeki. Najbliższy punkt zlokalizowany w górę rzeki jest w Unierzyżu gm. Strzegowo, natomiast w dół rzeki w miejscowości Kępa gm. Sochocin, odpowiednio na 84,8 i 51,0 km biegu rzeki Wkry.

Wyniki badań wykazały, że na kontrolowanych odcinkach rzeka prowadziła wody o stanie czystości nie odpowiadającym docelowemu. Zgodnie z Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ciechanowie nr 35/V/85 z dnia 26.04.1985 r. dla rzeki Wkry zakładana była II klasa czystości na całej jej długości.

Charakterystyka stanu czystości rzeki wykazała, że rzeka we wszystkich zbadanych przekrojach była nadmiernie zanieczyszczona i prowadziła wody pozaklasowe. Wskaźnikami dyskwalifikującymi wodę były wskaźniki biogenne, spośród których najbardziej od normy zakładanej klasy czystości odbiegały stężenia fosforu ogólnego – zawsze dyskwalifikujące. Utrzymywanie się ponadnormatywnego stężenia fosforu ogólnego związane jest z niedostateczną sprawnością funkcjonujących w zlewni górnej i środkowej Wkry oczyszczalni ścieków, wnoszonymi wraz z wodami dopływów Wkry ładunkami zanieczyszczeń oraz dużym wpływem zanieczyszczeń obszarowych (rolnictwo).

W porównaniu do lat poprzednich zaobserwowano korzystne zmiany w składzie wód (spadek zanieczyszczenia rzeki związkami organicznymi, poprawa stanu sanitarnego), zmalał również czas występowania wód pozaklasowych oraz liczba wyników dyskwalifikujących wodę. Jest to spowodowane m.in. oddaniem do eksploatacji mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków: miejskich w Nidzicy i Działdowie oraz gminnej w Strzegowie.

Stan czystości wód podziemnych

Z badań prowadzonych przez SSE w Ciechanowie wynika, że woda w studniach (najczęściej kopanych) jest często zanieczyszczona bakteriologicznie i chemicznie (ponadnormatywna zawartość związków azotu). Skażenie wód gruntowych jest konsekwencją intensywnego stosowania nawozów mineralnych oraz niewłaściwej gospodarki ściekowej. Woda gruntowa podlega w różnym stopniu presji antropogenicznej związanej przede wszystkim z rolniczym wykorzystaniem terenu oraz występowaniem zabudowy zagrodowej w warunkach nie wystarczającej izolacji nadkładu eksploatowanej warstwy wodonośnej (środkowa część gminy Głinojeck).

Koncepcja monitoringu zwykłych wód podziemnych zakłada tworzenie sieci krajowej, regionalnych i lokalnych. W latach 1992-1994 badaniami monitoringu regionalnego, wykonywanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Ciechanowie objętych było 7 otworów obserwacyjnych, spośród których jeden zlokalizowany był na terenie gminy Głinojeck.

W zakładowym ujęciu wody Cukrowni 'Głinojeck' w Zygmunowie badana była jakość wód gruntowych raz w ciągu roku w latach 1992-1993 oraz cokwartalnie w 1994 roku. Zwiększona w 1994 roku częstotliwość badań związana była z rozszerzonym zakresem oznaczeń o 6 wskaźników toksycznych i 4 wskaźniki nietoksyczne. Jakość wód wykazywała wahania w granicach klas Ib i II co odpowiada wodom wysokiej i średniej jakości. Zaznaczył się tym samym wpływ użytkowania ziemi na jakość wód podziemnych, co jest zjawiskiem znacznie bardziej widocznym w przypadku wód gruntowych niż wgłębnych. Analogiczna klasyfikacja dotyczyła ujęcia wiejskiego w Uniecku na terenie sąsiedniej gminy Raciąż.

Warunki aerosanitarne

Na terenie miasta Głinojecka nie są prowadzone pomiary zanieczyszczenia powietrza (stężenie m.in. związków siarki, azotu). W gminie natomiast znana jest wielkość emisji dla Cukrowni „Głinojeck” w Zygmunowie, ustalona w oparciu o wyniki kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu oraz dane Wydziału Ochrony Środowiska i Leśnictwa UW w Ciechanowie. Według tych danych cukrownia wyemitowała w 1995 roku:

- pyłu - 302,6 Mg,	- SO ₂ - 451,3 Mg,
- NO ₂ - 124,6 Mg,	- CO - 35,4 Mg.

W następnym roku zaobserwowano spadek emisji zanieczyszczeń w wyniku spalania opału o wysokich parametrach jakościowych. Mimo wzrostu zużycia węgla (o ca 6% w stosunku do roku 1995)), stosując mniej zasiarczony węgiel kamienny o niższej zawartości popiołu, zakład radykalnie obniżył emisję zanieczyszczeń o ca 40% dwutlenku siarki i o ca 70% pyłu. Jednocześnie wzrosła o około 20% emisja dwutlenku azotu, w związku ze wzrostem zużycia i spalaniem węgla o wyższej wartości opałowej. Opracowany w 1990 roku projekt koncepcyjny technologii odsiarczania gazów spalinowych z powodu baku środków nie został zrealizowany. Zakład ten do 1998 roku był w grupie 10 zakładów w województwie ciechanowskim o najwyższych karach godzinowych za przekroczenie dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń (w zakresie SO₂ i CO), co było wynikiem niepełnego spalania opału oraz złego stanu urządzeń odpylających. Lokalizacja cukrowni w stosunku przeważających kierunków wiatrów sprzyja migracji zanieczyszczeń na obszar gminy.

Pozostałe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza to głównie kotłownie technologiczno-grzewcze związane z przemysłem, paleniska indywidualne oraz środki transportu. Najwyższe średniodobowe stężenia występują w obrębie terenów przemysłowych tj. poza terenami predysponowanymi dla rozwoju rekreacji.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza wywołana przez komunikację stanowi szacunkowo 10-15% ogólnej emisji w gminie. W Głinojecku w pobliżu ruchliwych skrzyżowań oraz wzdłuż tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu pojazdów udział emisji wywołanej przez transport jest porównywalny z zanieczyszczeniami pochodzącymi z emisji przemysłowej lub energetycznej. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych może być osiągnięte w wyniku: zaostżenia kryteriów stosowanych podczas obowiązkowych przeglądów samochodów, modernizacji tras komunikacyjnych oraz uzupełnienia ciągów roślinności przydrożnej.

Ujemnie oddziałują na warunki higieny atmosfery obiekty hodowlane. Mają one niewielki zasięg oddziaływania i nie stanowią dużego zagrożenia dla środowiska. Są one m.in. źródłami niezorganizowanych emisji nieszkodliwych lecz uciążliwych dla sfery mieszkaniowej odorów, zanieczyszczeń bakteriologicznych, pyłów i związków azotu.

W sposób pośredni na warunki aerosanitarne wpływają zakłady produkcyjno-usługowe poprzez zwiększony hałas i wzmożony ruch kołowy.

3.3. Obszary i obiekty chronione

Obszar chronionego krajobrazu

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Ciechanowskiego nr 8/98 z dn. 28.05.98 r. na terenie gminy Gliniojeck znajdują się tereny należące do obszarów chronionego krajobrazu. W rozporządzeniu zawarto zestaw nakazów, zakazów i ograniczeń, które zmierzają do ochrony istniejących zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz ograniczenia zainwestowania do form najmniej ingerujących w środowisko.

Funkcjonowanie tych obszarów trwa od 23.04.1990 r. tj. od momentu ich pierwszego wyznaczenia. Nadwkrzański obszar chronionego krajobrazu na analizowanym terenie gminy zajmuje 87,98% ogólnej powierzchni gminy (w powiecie ciechanowskim obszary chronione zajmują 39,7 tys. ha, co stanowi 37% powierzchni powiatu). Występuje na przeważającym obszarze gminy na pow. 13504,63 ha.

Obręb geodezyjny	Pow. OChK (ha)	w tym:							
		grunty orne	sady	użytki zielone	lasy i zadrzewienia	wody	tereny komunikacyjne	Tereny osiedlowe	pozostałe w tym nieużytki
Bielawy	346,9	234,9	2,5	39,4	48,0	5,3	8,5	7,0	1,3
Brody Młockie	156,2	81,6	0,5	45,4	17,0	2,4	5,5	3,8	-
Budy Rumockie	292,4	160,1	-	56,5	55,7	1,5	8,8	9,7	0,1
Dreqlin	8,8	-	-	3,7	4,5	0,1	0,5	-	-
Dukt	324,9	151,3	2,2	45,8	112,6	0,8	5,8	6,3	0,1
Działy	112,7	44,1	0,2	24,5	39,4	0,6	2,3	1,5	0,1
Faustynowo	384,2	141,0	-	29,3	196,8	2,4	7,4	6,8	0,5
Juliszewo	373,2	125,7	-	6,2	232,6	0,1	3,9	3,7	1,0
Kondrajec Pański	196,0	76,9	0,8	70,1	31,2	0,6	1,9	0,9	13,6
Kondrajec Szlachecki	485,2	222,0	7,4	150,0	54,2	8,3	17,6	8,4	17,3
Kowalewko	334,5	113,6	4,8	98,1	24,1	19,2	6,0	9,1	59,6
Lipiny	241,3	103,3	-	77,3	48,9	4,4	2,8	3,9	0,7
Luszewo	393,9	258,3	12,7	70,5	15,6	9,6	13,5	12,0	1,7
Maluzyn	768,3	337,8	0,8	118,5	236,7	16,1	17,7	17,5	23,2
Nowy Garwarz	188,2	93,3	0,6	68,4	3,6	2,3	6,0	7,9	6,1
Ogonowo	790,5	215,7	4,7	36,9	492,1	8,2	14,0	9,6	9,3
Oscisłowo	1432,2	197,7	2,2	142,7	1052,0	5,5	16,0	16,0	0,1
Placiszewo	625,8	323,5	0,7	136,0	102,4	27,3	8,9	12,1	14,9
Rumoka	698,4	309,5	2,0	102,6	253,9	4,8	12,7	10,1	2,8
Sadek	180,9	118,3	1,1	12,2	32,7	1,0	3,5	5,0	7,1
Stary Garwarz	173,6	116,2	1,9	27,0	3,7	11,4	6,7	5,8	0,9
Śródborze	850,9	299,6	1,3	126,7	390,1	3,2	17,3	11,7	1,0
Strzeszewo	262,9	164,9	8,0	50,7	15,0	5,9	6,5	8,4	3,5
Sulerzyż	699,0	251,1	0,8	78,2	335,1	3,2	13,3	12,6	4,7
Wkra	439,7	294,0	6,1	66,2	22,3	23,1	11,8	14,3	1,9

Obręb geodezyjny	Pow. OChK (ha)	w tym:							
		grunty orne	sady	użytki zielone	lasy i zadrze-	wody	tereny komuni-	Tereny osiedlowe	pozostałe -w tym
Wólka Garwarska	271,1	127,2	0,2	99,5	20,6	3,5	5,3	8,5	6,3
Zalesie	261,4	107,5	-	68,9	63,2	2,0	10,0	7,6	2,2
Żeleźnia	305,3	142,2	-	42,9	110,6	0,9	4,1	4,0	0,6
miasto Głinojeck	737,5	346,4	3,1	126,7	109,5	17,4	31,0	75,8	27,6
Ogółem O.Ch.K.	13.504,6	5516,7	65,1	2160,4	4744,6	199,6	284,0	320,9	213,4

Do najbardziej atrakcyjnych krajobrazowo obszarów należy malownicza dolina rzeki Wkry z interesującą florą oraz występowaniem kompleksów leśnych. W obrębie w.w. obszarów konieczne jest utrzymanie (i kształtowanie) systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym.

System obszarów chronionego krajobrazu w gminie ma ścisłe powiązania z krajową siecią ekologiczną ECONET-POLSKA. W koncepcji tej dolina rzeki Wkry uznana została za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym (są to obszary, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków a także swobodną migrację zwierząt wędrownych).

Parki

Pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Dz.U. nr 10, poz. 48 z późniejszymi zmianami) pozostają parki podworskie w następujących miejscowościach:

- Głinojeck - park o powierzchni 3,4 ha z XIX wieku. Znajduje się na terenie dawnej cukrowni „Izabelin”, utrzymany jest w stosunkowo dobrym stanie. Utworzony został z uwzględnieniem naturalnych warunków ukształtowania terenu. Usytuowanie na skarpie podkreśla łączność założenia z otaczającym krajobrazem, poprzez zapewnienie widoków na okolicę. Jednocześnie eksponuje teren parkowy od strony rzeki i przeciwległego brzegu Wkry,
- Dreglin – zachowane fragmenty parku o powierzchni 3,3 ha z przełomu XVIII i XIX wieku, przebudowanego na początku XX wieku,
- Luszewo – park o powierzchni 3,0 ha (w tym 0,3 ha zajmują dwa stawy) założony w II połowie XIX wieku. Drzewostan parku, oprócz alei kasztanowej tworzą gatunki rodzime, w wieku 60-80 lat,
- Malużyn – 12 hektarowy park z początku XIX wieku, zaniedbany, gęsto zadrzewiony. Położony jest w sąsiedztwie rzeki Wkry oraz nadrzecznych łąk,
- Sulerzyż – utworzony w II połowie XIX wieku park o powierzchni 5,2 ha (w tym 0,22 ha zajmują dwa stawy). Liczący około 90 lat drzewostan parku, mimo dewastacji przedstawia dużą wartość przyrodniczą,
- Szyjki – park o powierzchni 2,5 ha powstały w 1904 roku na miejscu starszego z połowy XIX wieku powiązany kompozycyjnie z rzeką Wkrą,
- Wkra – założony w połowie XIX wieku park o powierzchni 4,5 ha o dużej wartości kompozycyjnej i przyrodniczej.

Poza wyżej wymienionymi parkami, chronionymi mocą ustawy z dnia 15.02.1962 roku o ochronie dóbr kultury i muzeach, występują także:

- park wiejski w Ogonowie o powierzchni 3,9 ha (w tym 0,7 ha zajmują cztery stawy), powstał w drugiej połowie XIX wieku. Pomimo przewagi olszy czarnej w porównaniu z liczebnością innych gatunków drzew, drzewostan parkowy przedstawia znaczną wartość przyrodniczą. Walory parku podnosi ponadto urozmaicone ukształtowanie terenu dające dobre punkty widokowe na dolinę rzeki Wkry,
- resztki dawnych parków w Kondrajcu Pańskim, Gałczynie i Żabowie,
- pozostałości założenia parkowych w Garwarzu Starym i Płaciszewie.

Użytki ekologiczne

Rozporządzeniem Wojewody Ciechanowskiego nr 14/96 z dnia 30 października 1996 roku (Dz. Urzędowy Woj. Ciechanowskiego nr 30 z dnia 12 listopada 1996 r., poz. 109) uznane zostały za podlegające ochronie następujące użytki ekologiczne:

- na terenie leśnictwa Kępa:
 - nr 43 o powierzchni 2,08 ha (oddz. 453_g),
 - nr 44 o powierzchni 1,01 ha (oddz. 453_b),
 - nr 45 o powierzchni 1,27 ha (oddz. 103_c),
- na terenie leśnictwa Dziektarzewo:
 - nr 49 o powierzchni 3,08 ha (oddz. 11_h, 12_g),
 - nr 50 o powierzchni 0,35 ha (oddz. 13_t),
 - nr 51 o powierzchni 3,25 ha (oddz. 8_c),
 - nr 52 o powierzchni 1,83 ha (oddz. 8_g).

Są to tereny cenne przyrodniczo i krajobrazowo.

Pomniki przyrody

Elementami wzbogacającymi obszary chronione na terenie miasta i gminy Głinojeck, podlegającymi ochronie są pomniki przyrody żywej: pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleja oraz drzewostan pomnikowy.

Lokalizacja (nr rej.)	Opis przedmiotu oddanego pod ochronę (wg „Powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej gminy Głinojeck” oraz rejestru Woj. Konserwatora Przyrody)				
	Wyszczególnienie	Wiek (lata)	średnic a (cm)	obwód (cm)	wys. (m)
Malużyn – teren parku (84/77)	dąb szypułkowy	190	100	313	22
	jesion wyniosły	270	110	345	21
	jesion wyniosły	250	100	310	22
	jesion wyniosły	270	102	320	23
	jesion wyniosły	270	107	335	25
Szyjki – teren parku (94/77)	wiąz szypułkowy	120	136	430	28
	lipa drobnolistna	120	110	350	33
Dukt (108/78)	lipa drobnolistna	140	78	240	27
Zalesie (109/78)	jałowiec pospolity	70	15	48	5
	jałowiec pospolity	70	14	45	6
	jałowiec pospolity	70		85	6
	jałowiec pospolity	70		320	8
Śródborze (111/78)	jałowiec pospolity	60		455	5

Lokalizacja (nr rej.)	Opis przedmiotu oddanego pod ochronę (wg „Powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej gminy Głinojeck” oraz rejestru Woj. Konserwatora Przyrody)				
	Wyszczególnienie	Wiek (lata)	średnica (cm)	obwód (cm)	wys. (m)
Leśnictwo Ościstowo (135/79)	dąb szypułkowy dąb szypułkowy	160 180	80 105	250 330	28 28
Ościstowo (139/79)	wiąz szypułkowy wiąz szypułkowy	140 140	77 95	240 290	27 31
Żeleźnia (175/81)	lipa drobnolistna	100	85	270	26
Dukt (176/81)	jałowiec pospolity	50		640	5
Dukt (177/81)	jałowiec pospolity o trzech pniach	90	14	41,42,4 3	9
Dukt (178/81)	jałowiec pospolity	60		730	6
Wkra – teren parku (194/81)	aleja grabowa: grabby lipy drobnolistne jesiony, klony, dęby	śr. 70 śr. 120			12 25
Ogonowo – teren parku (168/80)	10 lip drobnolistnych			101 - 232	20
Leśnictwo Ościstowo (304/86)	dąb szypułkowy			260	22
Kondrajec Pański (308/86)	dąb szypułkowy			311	17
Kondrajec Pański (309/86)	dąb szypułkowy dąb szypułkowy			242 365	19 21
Kondrajec Pański (310/86)	sosna pospolita dąb szypułkowy			270 268	20 20
Strzeszewo (367/87)	dąb szypułkowy			358	19
Strzeszewo (368/87)	dąb szypułkowy			465	19
Ogonowo (369/87)	dąb szypułkowy			428	19
Garwarz Stary (372/89)	grusza pospolita			145	15
Garwarz Stary (373/89)	lipa drobnolistna lipa drobnolistna wiąz			218 420 307	15 25 20
m. Głinojeck (387/89)	dąb szypułkowy				
m. Głinojeck (389/89)	dąb szypułkowy				
Ościstowo (393/89)	wiąz szypułkowy			290	20
Kowalewko Szyjki (416/92)	dąb szypułkowy	150	109	350	22
Dreglin – teren parku (442/94)	jesion wyniosły			298	22
Dreglin – teren parku (443/94)	20 szt. sosny czarnej			118-298	20
Dreglin (444/94)	aleja dwurzędowa lipowo – grabowa: 82 szt. lip drobnolist. 58 szt. grabu zw.			45-286	18-23
Leśnictwo Ościstowo oddz. 235 d (461/95)	dąb			255	22

Lasy ochronne

Lasy ochronne w gminie Gliniojeck położone są w Nadleśnictwie Ciechanów. Są to:

- lasy wodochronne w:
 - leśnictwie Kamionka w oddziale nr 313_{d, g-l},
 - leśnictwie Ościslowo w oddziałach nr: 252_{b-j}, 253_{a-f}, 255_{a-f}, 256_{a,b}, 257_{a-g}, 262_{a-f}, 263_{a-f}, 264_{a-h}, 270_{a-d}, 271_{a-c}, 272_{a-c}, 273_{a,b,d,f}, 274_{a-c,k}, 276_{a-f}, 277_{a-d}, 278_{a-c,n,o}, 281_{a-c}, 286_{a-d,h-k}, 287_{a-m}, 288_{a-g}, 289_{a-g}, 290_{a-f}, 291_{a-i},
- lasy glebochronne w:
 - leśnictwie Młock w oddziałach nr: 384_{a-c}, 385_{a-f}, 386_{a,b}, 387_{a,b}, 388_{a,b},
 - leśnictwie Kamionka w oddziałach nr: 301_{b,c,f,i,n,p,s}, 302_{a,g,i}, 305_{a-h}, 306_{a-d}, 307_{a-d}, 308_{a-l}, 310_{a-j}, 311_{a-g,j,k}, 312_{a-d}, 314_{a-j}

Spośród wymienionych kompleksów leśnych uroczysko Ościslowo należy do najbardziej wartościowych zbiorowisk leśnych z rzadkimi i chronionymi roślinami, stanowi ostoję do gniazdowania i żerowania zagrożonych gatunków ptaków. Stwierdzono tu występowanie ca 60 gatunków ptaków, z czego większość to gatunki lęgowe. Ostoje ptactwa stanowią stare drzewostany sosnowe i olszowe. W uznaniu tych walorów podjęto próbę wprowadzenia wyższej formy ochrony. W roku 1985 wykonane zostały operaty projektowanych dwóch rezerwatów przyrody „Budy Rumockie” i „Ościslowo” o powierzchniach odpowiednio 129,63 ha oraz 302,67 ha. Sześć wydziałów starszych drzewostanów olszowych oraz 3 wydziały sosnowe uznane zostały za drzewostany nasienne. Pozyskiwanie nasion odbywa się na łącznej powierzchni 91,99 ha (t. 21,3 powierzchni proj. rezerwatów).

Autorzy „Powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej gminy Gliniojeck” (Pracownia Badań Przyrodniczych GEOTEX, Toruń 1995 r.) proponują utworzenie jednego – dużego rezerwatu przyrody oraz podjęcie w jego obrębie czynności regulujących odpływ wody w celu przeciwdziałania odwodnieniu terenu.

W zakresie występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych, na terenie objętym zmianą studium – etap I, nie występują grunty rolne klas I-III podlegające ochronie oraz grunty leśne. Nie występują również pomniki przyrody, a także obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych.

Na obszarze zmiany studium – etap I, nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

W zakresie występowania udokumentowanych złóż kopalni, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla, na obszarze zmiany studium – etap I, występuje złożo kruszywa naturalnego „Kondrajec Szlachecki” zatwierdzone decyzją nr 127/18/PE.I Marszałka Województwa Mazowieckiego z dnia 30.05.2018 r. Na podstawie robót geologicznych przeprowadzonych na potrzeby udokumentowania złoża kruszywa naturalnego stwierdzono, że strop warstwy złożowej (określony w otworach badawczych) zalega od 109 m n.p.m. do 115,5 m n.p.m., średnio 112,5 m n.p.m. Deniwelacje powierzchni stropowej wynoszą do 6,5 m i spowodowane są zmienną rzeźbą terenu. Warstwa złożowa tworzy ciągły pokład piasków różnej granulacji.

Mięższość warstwy złożowej, stwierdzona w otworach badawczych, waha się od 19,5 m do 25,5 m a średnio wynosi 22,7 m. Spąg warstwy złożowej zalega od 89,5 m n.p.m. do 90,2 m n.p.m. a średnio 89,9 m n.p.m. Warstwa złożowa jest zawadniona, poniżej rzędnej 104 m n.p.m. (średnia rzędna występowania zwierciadła wody gruntowej o charakterze swobodnym). Oszacowano, że w złożu piasków zalega około 4,6 mln m³ kopaliny (tj. około 7,4 mln ton piasków), a kubatura nadkładu wynosi około 100 tys. m³.

Na obszarze objętym zmianą studium – etap I, nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla. Tereny podlegające zmianie Studium – etap I, nie są położone na terenach, gdzie występują główne zbiorniki wód podziemnych – GZWP.

W zakresie występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych, na obszarze zmiany studium – etap I, na terenach dotychczas przewidzianych do przeznaczenia pod grunty orne, zostanie wprowadzona możliwość eksploatacji kruszywa naturalnego – piasku, który według dokumentacji geologicznej występuje w różnej granulacji, przeważanie drobnoziarnistej – frakcja do 2 mm. Średni ciężar nasypowy kopaliny o wilgotności naturalnej w stanie utrzęsionym w złożu wynosi 1,60 t/m³. Ze względu na metodę wydobywania – odkrywkową – teren złoża należy wykluczyć z możliwości realizacji zabudowy nie związanej z wydobywaniem. Ponadto teren wokół obszaru wydobywania należy zabezpieczyć przed negatywnym wpływem na własność osób trzecich, szczególnie części nieruchomości już zabudowanych budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi.

W zakresie stanu środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego, zmiana studium – etap I obejmuje tereny rolne o klasach gruntów IVb, V i VI. Na terenie opracowania zmiany studium – etap I nie występują obszary leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz obszary objęte formami ochrony przyrody.

Dla obszaru objętego zmianą studium – etap I, nie występują źródła hałasu. Teren ten nie znajduje się również w obszarze występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. W obszarze zmiany studium – etap I, jak też w najbliższej odległości nie znajdują się punkty pomiarowe Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie, które monitorują jakość powietrza.

W zakresie wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej, obszar objęty zmianą studium – etap I, nie znajduje się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

4.0. OCHRONA WARTOŚCI KULTUROWYCH

Informacje ogólne

Najstarsze ślady osadnictwa, na terenie obecnej gminy Głinojeck, pochodzą z dość wczesnego jak na Mazowsze okresu. Są związane z kulturą świderską, czyli z epoki paleolitu (ok. 9 000 lat p.n.e.). Ślady te związane są, co oczywiste, z rzeką Wkrą. W okresie neolitu teren ten stanowił pogranicze kultur: pucharów lejkowatych, naddunajskich i ceramiki dołkowo - grzebykowej. Z czasu ok. 2 000 r. p.n.e. możemy stwierdzić ślady kultury ceramiki sznurowej, zaś w epoce brązu (ok. 1 400 r. p.n.e.) kultury trzcinieckiej (jej odmiany mazowiecko - podlaskiej). Społeczeństwo tych kultur zajmowało się głównie ze zbieractwem, myślistwem oraz prymitywnym rolnictwem i hodowlą.

W okresie lateńskim (epoka żelaza - IV w. p.n.e.) na omawianym terenie przebywała ludność kultury grobów kłoszowych (wsch. odłam kultury pomorskiej), zaś we wczesnym okresie wpływów rzymskich (0 - 150 r. n.e.) ludność kultury przeworskiej. Ta cofa się za linię Wisły, ustępując miejsca kulturze wielbarskiej czyli wschodniopomorsko - mazowieckiej, wykształconej przy udziale plemion germańskich wędrujących z nadbrzeży Bałtyku ku wybrzeżom Morza Czarnego.

W następnych stuleciach, aż do ok. V- VII w. tereny te były prawdopodobnie bardzo wyludnione. Ślady osadnictwa z tego okresu, znów związane z rzeką Wkrą, pochodzą dopiero bowiem z VII wieku (Szyjki). Zamieszkiwała tu już wtedy ludność słowiańska. Stanowiska archeologiczne z tego okresu grupują się przy Wkrze. Można chyba przyjąć, że osadnictwo w dolinie rzeki związane było z organizacją plemienną rejonu Płocka a osadnictwo wschodnich rejonów gminy z organizacją plemienną rejonu Ciechanowa i Przasnysza.

W IX - X wieku obszar ten wszedł w skład, obejmującego również całe Mazowsze, organizmu państwowego Polan, pod panowanie Piastów. W tym okresie, wraz ze złagodzeniem klimatu, nastąpiła poprawa warunków dla osadnictwa a co za tym idzie wzrost liczby ludności. Jakiś wpływ na osadnictwo w tym rejonie miało na pewno istnienie grodu w pobliskim Unierzyżu (gm. Strzegowo), powstałego najprawdopodobniej w związku z, prowadzoną przez Płock, polityką scalania ziem.

Wykaz stanowisk archeologicznych

Miejscowość	nr obszaru	typ stanowiska	chronologia	kultura
Bielawy	45-60	osada	średniow.- nowoż.	-
		osada	średniow.- nowoż.	-
Garwarz Stary	45-59	osada	średniow.- nowoż.	-
		grodzisko	średniow.- nowoż.	-
		osada	średniow.- nowoż.	-
		osada	średniow.- nowoż.	-

Miejscowość	nr obszaru	typ stanowiska	chronologia	kultura
		osada	wcz.średniow.- nowoż.	-
Glińnojeck	44-59	osada	wcz.średniow.- nowoż.	-
		osada?	średniow.- nowoż.	-
		punkt osadn.	średniowiecze	-
		osada	średniow.- nowoż.	-
		śląd osadnictwa	średniow.-nowoż.	-
		osada?	średniow.- nowoż.	-
		śląd osadnictwa	średniow.-nowoż.	-
		śląd osadnictwa	średniow.-nowoż.	-
		osada	średniow.- nowoż.	-
Kondrajec Szlachecki	45-59	osada	nowożyt.	-
		śląd osadnictwa	paleolit	Świdzka
		śląd osadnictwa	neolit?	?
Kowalewko	44-59	osada	średniow.- nowoż.	-
Krusz	44-60	osada	nowożyt.	-
Luszewo	45-60	osada	nowożyt.	-
	45-59	śląd osadnictwa	średniow.- nowoż.	-
Luszewo Kolonja	45-59	śląd osadnictwa	okres lateński	grob.klosz.
Malużyn	46-61	cmentarzysko	wcz.średniow.	
Ogonowo Parcele	45-60	osada	nowożyt.	-
		osada	nowożyt.	-
		osada	nowożyt.	-
		osada	nowożyt.	-
		osada	średniow.?- nowoż.	-
		osada	średniow.?- nowoż.	-
		śląd osadnictwa	średniow.?- nowoż.	-
		osada?	wcz.średn.- średniow.	-
Szyjki Nowe	44-59	śląd osadnictwa	średniow.- nowoż.	-
Szyjki Stare	44-59	osada	średniow.- nowoż.	-
		osada	średniow.- nowoż.	-

Miejscowość	nr obszaru	typ stanowiska	chronologia	kultura
		śląd osadnictwa	średniow.- nowoż.	-
		śląd osadnictwa	średniow.-nowoż	-
		śląd osadnictwa	średniow.-nowoż	-
		śląd osadnictwa	średniow.- nowoż. średniow.-nowoż	-
Wkra	45-59	osada	średniow.- nowoż.	-
		osada	średniow.- nowoż.	-
		osada	wcz.średniow.- nowoż.	-
		osada	średniow.- nowoż.	-
		śląd osadnictwa	średniow.- nowoż.	-
		znal. luźne	neolit	Ceram.sznur.
Wólka Garwarska	44-60	osada	nowożyt.	-
Zalesie	44-60	osada	nowożyt.	-
		osada	ep.brązu	Trzcyniecka
Żabowo	45-60	osada	średniow.- nowoż.	-
		osada	wcz.średniow.	-
		osada	wcz.średniow.	-
Żeleźnia	44-60	osada	nowożyt.	-
		osada	nowożyt.	-
		śląd osadnictwa	neolit	ceram.sznur?
		osada?	średniow.-nowoż	-
		osada	okr.rzymski- nowożyt.	?

Następne stulecia, typowe dla pogranicznych ziem Mazowsza, pozostawiły po sobie ślady osadnictwa pruskiego z okr. XIV wieku (nazwy: Wkra, Rumoka, Sulerzyż, Malużyn, Dreglin mają najprawdopodobniej pochodzenie pruskie) i osadnictwa niemieckiego w XIX wieku (Brody Młockie, Budy Rumockie, Kondrajec Szlachecki, Lipiny, Malużyn, Płaciszewo, Wola Młocka).

Z okresu do XV wieku istnieją już wzmianki o następujących miejscowościach tego obszaru: Ościstowo - 1239 rok, Wkra - 1256, Garwarz Stary - 1319, Sulerzyż - 1384, Kondrajec Pański i Płaciszewo - 1402, Glinojec i Luszewo - 1403, Rumoka - 1407, Malużyn - 1416, Dreglin i Kondrajec Szlachecki - 1438, Żabowo - 1478 (może nawet 1254), Strzeszewo - 1497, Ogonowo - 1499 rok.

W szeregu miejscowości gminy zachowało się sporo obiektów zabytkowych, z których jedynie niewielka ilość została wpisana do rejestru zabytków. Wśród obiektów zabytkowych większość stanowią budynki mieszkalne, powstałe na przelomie wieków i na początku XX wieku. Są one stopniowo wypierane przez nową zabudowę, często

kolidującą swą nieodpowiednią skalą, bryłą i detalem z otoczeniem, co jest szczególnie niekorzystnym zjawiskiem w miejscowościach o cennych układach urbanistycznych. Do tych zaś możemy zaliczyć Głinojeck, Luszewo, Malużyn, Ogonowo, Ościstowo, Sulerzyż i Wkra.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Miejscowość	funkcja	nr rej.	okres powstania
Dreglin	park podworski	258/80	poł. XIX w.
Głinojeck	zespół podworski	259/80	II poł. XIX w.
Luszewo	park podworski	231/80	XIX w.
Malużyn	kościół p.w. Zwiastowania NMP, dzwonnica, otocz. o pr. 50 m.	20/76-22/57WA	XV i XVII w.
Malużyn	zespół podworski	232/80	I poł. XIX w.
Ogonowo	świerkowa aleja dojazd do dworu	257/80	XIX - XX w.
Sulerzyż	dwór wraz z otoczeniem	61/76-297/61WA	XVIII - XIX w.
Sulerzyż	dawna rządcówka	388/95	ok. 1900 r.
Sulerzyż	park podworski	261/80	k. XIX w.
Szyjki	dwór drewniany	305/91	pocz. XX w.
Szyjki	park podworski	233/80	pocz. XX w.
Wkra	zespół podworski	260/80	ok. poł. XIX w.

Parki zabytkowe

Miejscowość	rodzaj parku	okres powst.	nr rej. zabytków
Dreglin	podworski, krajobrazowy	poł. XIX w.	258/80
Gałczyn	podworski	ok. 1900 r.	pozostałości
Garwarz Stary	podworski	koniec XIX w.	pozostałości
Głinojeck	podworski, krajobrazowy	I poł. XIX w.	259/80
Kondrajec Pański	podworski	II poł. XIX w.	pozostałości
Luszewo	podworski, krajobrazowy	XIX w.	231/80
Malużyn	podworski, krajobrazowy	II poł. XIX w.	232/80
Ogonowo	podworski, krajobrazowy	ok. 1900 r.	-
Płociszewo	podworski	koniec XIX w.	pozostałości
Strzeszewo (Żabowo)	podworski	koniec XIX w.	pozostałości
Sulerzyż	podworski, krajobrazowy	koniec XIX w.	261/80

Miejscowość	rodzaj parku	okres powst.	nr rej.zabytków
Szyjki	podworski, krajobrazowy	pocz. XX w.	233/80
Wkra	podworski, krajobrazowy	poł. XIX w.	260/80

Poza ww. istnieją zapewne, nie zlokalizowane jeszcze, pozostałości parków w Ościslowie i Rumoce.

Cmentarze

Miejscowość	wyznanie	rok budowy najstarszego nagrobka
Dreglin	wojenny, niemiecki	kopiec i obelisk, z okr. I w. św.
Glińnojeck	rzym. - kat.	1857 r.
Glińnojeck	rzym. - kat.	w budowie
Kondrajec Szlachecki	poewangelicki	funkcjonował do 1945 r.
Lipiny	poewangelicki	funkcjonował do 1945 r.
Malużyn	rzym. - kat.	1833 r. (również groby Cyganów)
Ościslowo	masowe groby	egzekucje w 1940 r.
Ościslowo	masowe groby	egzekucje w latach 1940 - 45
Sulerzyż	rzym. - kat.	1848 r.
Wola Młocka	poewangelicki	1937 r.
Wola Młocka	poewangelicki	1908 r.

Poza ww. istnieją jeszcze dawne cmentarze przykościelne w Glińnojecku, Malużynie i Sulerzyżu, które były czynne do około połowy XIX wieku. Należy się też liczyć z istnieniem na terenie gminy, szczególnie w rejonie Malużyna, Płociszewa a może również Śródborza, nie zlokalizowanych jeszcze cmentarzy poewangelickich i wojennych z okresu I w. św.

Nie zachował się na tym obszarze dawny układ drożny. Pozostałości dawnego traktu dopatrzeć można się jedynie w polnych drogach na trasie Ciechanów - Sulerzyż - Rumoka - Glińnojeck.

W zakresie stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, na obszarze objętym zmianą studium – etap I, znajduje się stanowisko archeologiczne nr AZP 45-59/2, ujęte w gminnej ewidencji zabytków miasta i gminy Glińnojeck.

W zakresie rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych, dla obszaru województwa mazowieckiego, w tym obszarze zmiany studium – etap I, nie sporządzono audytu krajobrazowego.

5.0. STRUKTURA SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNA

5.1. Zagadnienia demograficzne

Według danych Urzędu Statystycznego w Ciechanowie na koniec 1998 roku miasto Glinojec liczyło 3 139 mieszkańców, co stanowiło około 3,3 % ludności powiatu ciechanowskiego. Gminę zamieszkiwało 5 306 osób, co stanowi 12,2 % ludności wiejskiej i 5,6 % ludności ogółem powiatu. Łącznie ludność miasta i gminy Glinojec stanowi około 0,2 % ogółu ludności województwa mazowieckiego.

Pod względem wielkości zaludnienia gmina należy do mniejszych (5 miejsce na 8 gmin) w powiecie ciechanowskim i jest najslabiej zaludniona. Wskaźnik gęstości zaludnienia - 36 osób/km² jest znacznie niższy od średniego dla terenów wiejskich powiatu ciechanowskiego (43 osoby/km²) i od średniej gęstości zaludnienia powiatu (89). Gęstość zaludnienia miasta jest bardzo niska - 448osób/km² (średnia gęstość zaludnienia miast powiatu - 1 265 os/km²).

Populacja mieszkańców miasta jest znacznie sfeminizowana - od lat dominują kobiety, natomiast na terenach wiejskich przeważają mężczyźni. Obecnie na 100 mężczyzn w mieście przypada około 103 kobiet, w gminie - 95.

Ruch naturalny w mieście od 1993 roku (tj. od czasu powstania miasta) kształtował się następująco (według danych Urzędu Statystycznego w Ciechanowie):

Rok	Ludność ogółem	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
		o s o b y			%		
1993	2 913	4	16	- 12	X	X	X
1994	3 013	43	19	24	14,5	6,4	8,1
1995	3 060	30	22	8	10,0	7,3	2,7
1996	3 086	45	21	24	14,7	6,9	7,8
1997	3 101	19	25	- 6	6,1	8,1	2,0
1998	3 139	30	25	5	9,6	8,0	1,6

Ruch naturalny w gminie Glinojec w latach 1993 1998 kształtował się następująco:

Rok	Ludność ogółem	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
		o s o b y			%		
1993	5 483	118	86	32	13,8	10,1	3,8
1994	5 383	78	78	0	14,1	14,1	0
1995	5 334	70	69	1	12,8	12,6	0,2
1996	5 286	78	81	- 3	14,4	14,9	- 0,5
1997	5 292	77	63	14	14,3	11,7	2,6
1998	5 306	72	75	- 3	13,3	13,9	- 0,6

Malejącemu poziomowi przyrostu naturalnego towarzyszy spadek natężenia ruchów migracyjnych. Nadal utrzymuje się jeszcze dodatnie saldo migracji w mieście. Gmina jest terenem odpływowym z ujemnym saldem migracji.

Kształtowanie się migracji w mieście i w gminie w latach 1993 - 1998 przedstawia poniższa tablica.

Rok	Napływ	Odływ	Saldo migracji	Napływ	Odływ	Saldo migracji
	M I A S T O			G M I N A		
1993	17	2	15	59	148	- 89
1994	42	19	23	45	110	- 65
1995	62	18	44	47	104	- 57
1996	29	25	4	70	101	- 31
1997	50	17	33	63	79	- 16
1998	50	24	26	63	80	- 17

W wyniku zachodzących zmian w procesach naturalnych rozwoju ludności ukształtowała się struktura wieku gminy, która na tle powiatu ciechanowskiego według podstawowych grup wieku przedstawia się następująco (w %) :

G r u p a w i e k u	Głinojeck		P o w i a t		
	miasto	gmina	ogółem	miasto	wieś
- przedprodukcyjna (0 - 17 lat)	27,4	30,2	28,2	27,5	29,0
- produkcyjna (18 - 59 lat kobiety 18 - 64 lata mężczyźni)	56,2		58,3	61,0	55,1
- poprodukcyjna (60 i > kobiety 65 i > mężczyźni)	16,4	14,6	13,5	11,5	15,9
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Gmina charakteryzuje się stosunkowo młodą strukturą wieku, o czym świadczy wysoki odsetek dzieci i młodzieży oraz niski udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Mniej korzystną strukturą „ starszą” strukturą wieku charakteryzuje się miasto. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym sięga tu 17 %.

Struktura ludności według wieku mająca reperkusje na kształtowanie się struktur społeczno - ekonomicznych przedstawia się następująco:

Grupa wieku	Miasto	Gmina	Miasto	Gmina
	osoby		%	
Wiek przedprodukcyjny	860		27,4	30,2
0 - 2 lata	98		3,1	4,3
3 - 6	164	302	5,2	5,7
7 - 14	428	770	13,7	14,5
15 - 17	170	302	5,4	5,7
Wiek produkcyjny mobilny	1 275	2 092	40,6	39,4
18 - 44 lata kobiety	624	953	19,9	18,0
18 - 44 lata mężczyźni	651	1 139	20,7	21,4
Wiek produkcyjny niemobilny	490	839	15,6	15,8
45 - 59 lat kobiety	215	372	6,8	7,0
45 - 64 lata mężczyźni	275	467	8,8	8,8
Wiek poprodukcyjny	514	772	16,4	14,6
60 lat i > kobiety	342	525	10,9	9,9
65 lat i > mężczyźni	172	247	5,5	4,7
OGÓŁEM	3 139	5 306	100,0	100,0

5.2. Rynek pracy

Liczba pracujących w gospodarce narodowej na koniec 1997 roku według sekcji Europejskiej Klasyfikacji Działalności (bez indywidualnych gospodarstw rolnych i bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób) przedstawiała się następująco:

Wyszczególnienie	Miasto	Gmina	Miasto	Gmina
	osoby		%	
Pracujący ogółem	393	602	100,0	100,0
w tym:				
• Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	-	44	-	7,3
• Działalność produkcyjna	120	450	30,5	74,8
• Budownictwo	-	9	-	1,5
• Handel i naprawy	48	22	12,2	3,7
• Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	6	-	1,5	-
• Hotele i restauracje	-	-	-	-
• Transport, składowanie i łączność	16	9	4,1	1,5
• Pośrednictwo finansowe	12	1	3,1	0,2
• Administracja publiczna i obrona narodowa	33	-	8,4	-
• Obsługa nieruchomości i firm	53	1	13,5	0,2
• Edukacja	56	53	14,2	8,8

Wyszczególnienie	Miasto	Gmina	Miasto	Gmina
	osoby		%	
• Ochrona zdrowia i opieka społeczna	44	11	11,2	1,8
• Pozostała działalność usługowa	5	2	1,3	0,4

W strukturze pracujących (poza rolnictwem) zarówno w mieście (30,5 %), jak i w gminie (74,8 %) dominuje działalność produkcyjna oraz edukacja (w mieście 14,2 %, w gminie 8,8 %).

Aktywność ekonomiczną ludności w rolnictwie (według danych Powszechnego Spisu Rolnego 1996 r.) przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Miasto	Gmina
Ludność faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego		
Ludność ogółem w wieku 15 lat i więcej w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego	432	2 800
Pracujący ogółem	193	1 885
w tym :		
• w swoim gospodarstwie rolnym	99	1 556
z tego :		
- wyłącznie	98	1 512
- głównie	1	44
• poza swoim gospodarstwem rolnym	94	329
z tego :		
- wyłącznie	48	122
- głównie	46	207
Bezrobotni	7	42
Bierni zawodowo	61	402

Współczynnik aktywności zawodowej w rolnictwie (liczony w stosunku do ludności w wieku 15 lat i więcej) w mieście wynosi około 76,6 %, a w gminie - około 82,7 %.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 1998 roku wynosiła 563 osoby (z tego w mieście - 180, w gminie - 383), w tym 58 % stanowiły kobiety. Rozmiary bezrobocia w latach 1994 - 1997 przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	Miasto	Gmina
1994	241	591
1995		
1996	272	545
1997	193	434
1998	180	383

Natężenie bezrobocia w gminie słabnie, ale pozostaje nadal na wysokim poziomie. Świadczy o tym wskaźnik bezrobocia (liczony w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym), który dla miasta i gminy wynosił w 1997 r - 13,8 %, a w 1998 r - 12,0 % (powiat - 11,1 %).

Zmiany rozmiarów bezrobocia w wybranych kategoriach bezrobotnych w 1998 roku w stosunku do roku poprzedniego przedstawia poniższa tablica.

/ Miasto i gmina /

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych		Dynamika XII'97 = 100,0
	XII'97	XII'98	
Bezrobotni ogółem	627	563	89,8
• kobiety	385	326	84,7
• mężczyźni	242	237	97,9
Bezrobotni absolwenci szkół ponadpodstawowych	15		
Bezrobotni z prawem do zasiłku	181	138	76,2
Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	340	253	74,4

W strukturze bezrobotnych według wieku maleje udział bezrobotnych w młodszych grupach wieku, rośnie natomiast w grupach starszych.

Strukturę wieku bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 1998 roku przedstawia poniższa tablica:

Wiek bezrobotnych	Miasto		Gmina	
	o s o b y		%	
Liczba bezrobotnych ogółem	180	383	100,0	100,0
w tym w wieku :				
18 - 24	63	117	35,4	30,6
25 - 34	47	125	26,1	32,6
35 - 44	52	41	28,9	25,6
45 - 54	18	33	10,0	8,6
55 - 59	0	8	0	2,1
60 - 64	0	2	0	0,5

Wśród bezrobotnych dominującą grupę stanowią roczniki 18 - 44 lata (79,0 %) Jest to grupa najbardziej mobilna, o największej aktywności zawodowej, największej częstotliwości tworzenia gospodarstw domowych i największych potrzebach mieszkaniowych.

Jedną z najbardziej niebezpiecznych cech bezrobocia jest długi czas bierności zawodowej spowodowanej niemożnością podjęcia pracy. Bezrobocie w gminie ma wciąż charakter długotrwały. Na koniec 1998 r. pozostawało bez pracy ponad rok około 45,0 % bezrobotnych (w mieście - 40,0 % , w gminie - 52,0 %) .

5.3. Sieć osadnicza

Gliniojeck jest gminą miejsko-wiejską w granicach której znajduje się miasto Gliniojeck liczące 3179 mieszkańców i 38 sołectw (40 miejscowości).

Sołectwa według liczby mieszkańców przedstawia poniższe zestawienie:

stan na 01.01.2000

Miejscowości wg liczby mieszkańców	Liczba miejscowości	Struktura %	Liczba ludności	Struktura %
do 100	4	13,8	280	3,3
101- 200	13	44,8	1927	22,8
201 - 300	8	27,6	1909	22,6
301 - 430	3	10,4	1143	13,5
3179	1	3,4	3179	37,7
O G Ó Ł E M	29	100,0	8 438	100,0

Sieć osadnicza gminy pod względem zaludnienia jest rozdrobniona, 17 sołectw zamieszkuje od 55 do 200 mieszkańców (42% ludności gminy). Tylko 3 miejscowości ma powyżej 300 mieszkańców – Kondrajec Pański (429), Malużyn (388) i Ościslówo (326).

Rozmieszczenie przestrzenne ludności kształtuje się następująco
(według danych Urzędu Miasta i Gminy na 31. 12. 1999 r.)

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia ogólna ha	Gęstość zaludnienia osób/km ²
1	miasto Głinojeck	3179	738	431
2	Bielawy	122	344	35
3	Brody Młockie	65	155	42
4	Budy Rumockie	113	294	38
5	Dreglin	149	414	36
6	Dukt-Krusz-Kamionka	145	336	43
7	Faustynowo	198	242	82
8	Garwarz Nowy	163	188	87
9	Garwarz Stary	90	165	55
10	Kondrajec Pański	429	900	48
11	Kondrajec Szlachecki	229	680	48
12	Kowalewko-Szyjki	257	547	47
13	Lipiny	70	241	29
14	Luszewo	138	526	26
15	Malużyn	388	773	50
16	Ościsłowo	326	1564	21
17	Ogonowo	172	791	22
18	Płaciszewo	176	627	28
19	Rumoka	259	724	36
20	Sadek	55	181	30
21	Sulerzyż	209	802	26
22	Strzeszewo	144	265	54
23	Śródborze	232	860	27
24	Wkra	226	432	52
25	Wola Młocka	290	1156	25
26	Wólka Garwarska	156	270	58
27	Zalesie	114	264	43
28	Zygmuntowo	207	206	100
29	Żeleźnia-Juliszewo	137	677	20
OGÓLEM		8438	15362	55
w tym: wieś		5259	14624	36
miasto		3179	738	431

Gęstość zaludnienia terenów wiejskich gminy wynosi 36 osób/ km² i jest mniejsza od analogicznego wskaźnika powiatu ciechanowskiego, który wynosi 43 osoby/km².

Gęstość zaludnienia dla gminy miejsko-wiejskiej Głinojeck wynosi 55 osób/ km². Dla porównania gęstość zaludnienia ogółem (tereny miejsko-wiejskie) dla powiatu ciechanowskiego wynosi 89 osób/km².

5.4. Infrastruktura społeczna

Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Na terenie miasta funkcjonuje 1 przedszkole samorządowe o 125 miejscach i 5 oddziałach. Przedszkole zatrudnia 8 nauczycieli na pełnych etatach, a uczęszcza do niego 114 dzieci. Na terenie gminy brak jest przedszkoli. Dzieci w wieku 6 -ciu lat uczęszczają do 5 oddziałów przyszkolnych przy szkołach podstawowych.

Szkolnictwo podstawowe

W roku szkolnym 1999/2000 na terenie miasta funkcjonuje 1 szkoła podstawowa, gdzie pobiera naukę 686 uczniów, a w gminie - 5 szkół, do których uczęszcza 287 uczniów.

Miejscowość	Uczniowie	Pomieszczenia do naucz.	Nauczyciele pełnozatrudn.	Oddziały
Miasto Głinojeck	686	24	35	25
Malużyn	63	6	7	6
Ościsłowo	108	9	11	7
Płaciszewo	47	6	7	5
Wola Młocka	37	8	6	5
Zalesie	32	5	5	4
RAZEM	973	58	71	52

Warunki nauczania w szkołach podstawowych w gminie obrazują następujące wskaźniki:

Wyszczególnienie	Miasto	Gmina	Powiat ciechanowski
Liczba uczniów na :			
-pomieszczenie do nauczania	29	8	21
-nauczyciela pełnozatrudnion.	20	8	15
-oddział	27	11	20

W wyniku przeprowadzonej reformy oświaty w 1999 roku utworzono 2 gimnazja w miejscowościach:

Głinojeck - do którego uczęszcza do 5 oddziałów 130 uczniów i zatrudnia 11 nauczycieli (w tym 5 na pełnych etatach). Gimnazjum dysponuje 5 pomieszczeniami do nauczania.

Ościsłowo - do którego uczęszcza do 1 oddziału 22 uczniów i zatrudnia 4 nauczycieli (w tym 1 na pełnym etacie). Gimnazjum dysponuje 1 pomieszczeniem do nauki.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

W mieście funkcjonuje powstałe w 1997 roku Liceum Ogólnokształcące dla młodzieży o 3 oddziałach, do którego uczęszcza 89 uczniów, zatrudnia 1 nauczyciela na pełnym etacie i 15 na niepełnych etatach.

Ochrona zdrowia

Obsługę ludności w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zapewniają (w ramach Mazowieckiej Kasy Chorych) :

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gliniojecku, zatrudniający : 4 lekarzy, 8 pielęgniarek, 1 położną, 1 rehabilitanta i 1 analityka. Zakład obsługuje 2 placówki - wiejskie ośrodki w Woli Młockiej i Ościsławie.
- Niepubliczna Poradnia Stomatologiczna „ENAMEL” w Gliniojecku - zatrudniająca 2 lekarzy stomatologów.

Na terenie miasta funkcjonuje apteka..

Pomoc społeczna

W 1998 roku ze świadczeń pomocy społecznej przyznanych w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj , formę, liczbę i źródło finansowania) skorzystało w mieście i gminie Gliniojeck 2 120 osób , co stanowi około 25,1 % mieszkańców.

Środowiskową pomocą społeczną objętych było 524 rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, w których wystąpił jeden z podanych powodów :

- bezrobocie - 178 rodzin (636 osób)
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - 220 rodzin (1 006 osób)
- długotrwała choroba - 54 rodziny (221 osób)
- niepełnosprawność - 55 rodzin (230 osób)
- potrzeba ochrony macierzyństwa - 70 rodzin (309 osób)
- rodziny niepełne - 43 rodziny (154 osoby)
- rodziny wielodzietne - 58 rodzin (350 osób)
- alkoholizm - 55 rodzin (286 osób)
- ubóstwo - 2 rodziny (2 osoby)

Na terenie gminy brak jest domu pomocy społecznej.

Handel i gastronomia

Według stanu na koniec 1998 roku na terenie miasta funkcjonowało 39 punktów sprzedaży detalicznej, zaś na wsi – 26 .

Struktura sieci według specjalizacji branżowej, zatrudnienie oraz powierzchnia sprzedażowa (m²) kształtowała się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECJALIZACJA BRANŻOWA						
	OGÓLEM	W TYM:					
		OGOLNO-SPOŻ.	MIEŚNA	ODZIEŻOWA	KSIEGARNIE I ART. PIS.	PALIWA	POZOSTALE
MIASTO							
- liczba sklepów i stacji paliw	39	13	5	3	1	1	12
- liczba pracujących	79	29	6	4	1	12	21
- powierzchnia sprzedażowa w m ²	1719	595	138	78	23	-	437
WIEŚ							
- liczba sklepów	26	17	-	-	-	1	7
- liczba pracujących	30	19	-	-	-	2	8
- powierzchnia sprzedażowa w m ²	884	600	-	-	-	-	259

Na jeden sklep w gminie (miasto i wieś) przypada 130 osób (powiat ciechanowski – 86). Miejscowości: Brody Młockie, Dukt, Garwarz Stary, Kowalewo Szyjki, Lipiny, Ogonowo, Sadek, Wólka Garwarska nie posiadają sklepów.

Na terenie miasta i gminy funkcjonują następujące placówki gastronomiczne:

- Zajazd „Zagłoba” w Gliniojecku;
- Bar-hotel „Leśny” w Zygumtowie;
- Klubo-Kawiarnia i Bar „RENATA” w Rumocze;
- Bar „Expres” w Ościslowie;
- „Mała Gastronomia” i Bar „Grześ” w Zalesiu;
- Bar (przy stacji paliw) w Zygumtowie;
- punkt gastronomiczny w Dreglinie;

oraz produkcja lodów (z automatu) w Gliniojecku (2 punkty).

Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe zamieszkałe w mieście i gminie Gliniojeck wg stanu na 01.01.1999r. wynosiły ogółem – 2456 mieszkań (7844 izb), w tym:

- miasto – 885 (2846 izb);
- wieś – 1571 (4998 izb).

Warunki mieszkaniowe na tle powiatu ciechanowskiego obrazują następujące wskaźniki:

WYSZCZEGÓLNIENIE	MIASTO	WIEŚ	POWIAT CIECHANOWSKI OGÓŁEM
Przeciętna pow. użytkowa mieszkania w m ²	56,7	56,1	61,8
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,22	3,18	3,54
Przeciętna liczba osób/ mieszkanie	3,50	3,37	3,49
Przeciętna liczba osób /izbę	1,08	1,06	0,98
Przeciętna pow. użytkowa mieszkania /osobę w m ²	16,2	16,2	17,7

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące warunki mieszkaniowe w mieście i na wsi są zbliżone. Są jednak gorsze (zarówno w mieście Głinojeck jak i na wsi) w porównaniu do powiatu ciechanowskiego.

Warunki mieszkaniowe są ściśle skorelowane m.in. ze stanem technicznym zasobów mieszkaniowych. Zasoby mieszkaniowe według okresu budowy szacuje się następująco:

w budynkach wybudowanych:

- w okresie przed 1945 r. - 18 %
- 1945 – 1960 - 22 %
- 1961 – 1988 - 50 %
- 1988 – 1999 - 10 %

Okolo 11 % ogółu zasobów mieszkaniowych znajduje się w budynkach o palnym materiale ścian z których większość kwalifikuje się do wymiany.

Zasoby mieszkaniowe według form własności kształtują się następująco:

wyszczególnienie	miejsowość	liczba mieszkańców	%
własność spółdzielcza	Głinojeck	144	5,9
własność zakładowa	Kondrajec Pański	94	3,8
własność komunalna	Głinojeck Zygmuntowo	255 12	10,4
własność prywatna	wszystkie jednostki osadnicze	1963	79,9
Ogółem		2456	100,0

Podstawową formą własności budownictwa mieszkaniowego stanowi własność prywatna (80 %). Budownictwo spółdzielcze występuje jedynie w mieście – 144 mieszkania, z czego 58 zostało już wykupione na własność. Również 73 mieszkania będące własnością komunalną zostały wykupione na własność.

Ruch budowlany w gminie jest słaby o czym świadczą liczby mieszkań nowo wybudowanych i oddanych do użytku w latach 1993 – 1999:

Rok	Mieszkania		Izby		Powierzchnia użytkowa w m ² na 1 mieszk.			
	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś
1993	16	5	71	25	1355	555	84.7	111.0
1994	2	2	13	11	249	192	124.5	96.0
1995	3	4	15	16	264	236	88.0	78.6
1996	1	1	5	4	107	82	107.0	82.0
1997	2	1	13	8	253	208	126.5	208.5
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	1	2	6	10	121	156	121.0	78.0

Z analizy zasobów mieszkaniowych według jej charakteru wynika, że ok. 45 % mieszkań znajduje się w zabudowie zagrodowej.

Budownictwo jednorodzinne koncentruje się przede wszystkim w mieście oraz miejscowościach: Ościsłowo, Malużyn, Kondrajec Pański.

Kultura

Na terenie miasta działa Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury – w budynku adaptowanym do tego celu od 1997 roku. Na okres perspektywiczny zachodzi konieczność powiększenia powierzchni użytkowej.

Miejsko-Gminna Biblioteka publiczna w Gliniojecku mieści się w Urzędzie Miasta i Gminy, zajmuje powierzchnię 50 m², zachodzi więc konieczność zapewnienia odpowiednich warunków z uwagi na dużą liczbę korzystających (900 czytelników) jak i ilość woluminów – 37443. Księgozbiór w woluminach na 1000 mieszkańców wynosi 4437, powiat ciechanowski – 3883.

Biblioteka posiada filię w Ościsłowie (w szkole Podstawowej) oraz w Woli Młockiej (pomieszczenie w budynku Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej).

Świetlice wiejskie występują w miejscowościach: Kondrajec Szlachecki, Rumoka, Strzeszewo, Śródborze, Sulerzyż, Płaciszewo, Wkra, Wólka Garwarska, Żeleźnia, natomiast strażnice OSP znajdują się w miejscowościach: Malużyn, Luszewo, Wola Młocka, Ościsłowo, Szyjki.

Na terenie miasta i gminy są 3 kościoły rzymsko-katolickie:

- P.W. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Gliniojecku,
- P.W. Św. Mikołaja w Suleźyrzu,
- P.W. Św. Wojciecha w Malużynie.

W zakresie warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, nie występują szczególne uwarunkowania w obszarze opracowania zmiany studium – etap I. W sąsiedztwie terenu objętego zmianą studium – etap I znajdują się pojedyncze zabudowania mieszkalne oraz zabudowa zagrodowa. Przed rozpoczęciem eksploatacji kruszywa należy wprowadzić pas ochronny, zabezpieczających tereny stanowiące własność osób trzecich, których nie dotyczy zmiana studium – etap I. W wyniku przeprowadzonej eksploatacji i nieodwracalnej zmiany ukształtowania terenu, niezbędne będzie przeprowadzenie działań rekultywacyjnych. Rekultywacja wyrobiska polegać będzie jednocześnie na łagodzeniu skarp wyrobiska.

Obszar podlegający zmianie studium – etap I nie znajduje się w obszarach, dla których występuje zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Zdarzenia takie mogą wystąpić wyłączenie jako zdarzenia losowe – pożary, huragany, wypadki drogowe.

W zakresie potrzeb i możliwości rozwoju gminy, zmiana studium – etap I jest odpowiedzią na złożone wnioski. Zmiana kierunku zagospodarowania wynika z zapotrzebowania na kruszywo naturalne, które zostanie wykorzystane do budowy drogi ekspresowej S-7. Kopalina ze względu na frakcję pisaku może być również wykorzystywana w budownictwie np. do produkcji zapraw, betonów itp. Niniejsza zmiana nie wprowadza nowych terenów związanych z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej lub przemysłowej. Zmiana studium – etap I dla działek położonych w obrębie Kondrajec Szlachecki wprowadza na tym terenie możliwość eksploatacji kruszywa naturalnego. Rekultywacja przedmiotowego terenu prowadzona będzie w kierunku wodno-leśnym lub rolniczym.

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy, uwzględniające w szczególności:

- a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
 - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę
- zawarte zostały w odrębnym opracowaniu, stanowiącym załącznik do uchwały w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głinojeck – etap I.

W zakresie stanu prawnego, grunty znajdujące się w obszarze opracowania zmiany studium – etap I są własnością podmiotów prywatnych.

W zakresie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, na terenie objętym zmianą studium – etap I nie przewiduje się realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Wydobywane kruszywo naturalne z obszaru objętego zmianą Studium – etap I będzie służyło jako budulec do realizacji inwestycji ponadlokalnej – budowy drogi S-7. Na terenie objętym opracowaniem dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej.

6.0. STRUKTURA GOSPODARCZA

6.1. Rolnictwo

Struktura użytkowania gruntów

Ważnymi elementami dla określenia rozwoju rolnictwa oraz przestrzennego rozmieszczenia potencjałów produkcyjnych są formy użytkowania gruntów, własności użytków rolnych i struktura indywidualnych gospodarstw rolnych.

Trwałe formy użytkowania gruntów w granicach administracyjnych miasta i gminy Gliniojeck wg stanu na 1.01.1998r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Powierzchnia ha			Struktura %		
	miasto	gmina	m. i gm.	miasto	gmina	m. i gm.
1. Użytki rolne	476	8 344	8 820	64,5	57,1	57,5
2. Grunty leśne i zadrzewione	110	5 168	5 278	14,9	35,4	34,4
3. Grunty pod wodami	18	189	207	2,4	1,3	1,3
4. Użytki kopalne	-	5	5	-	0,03	0,03
5. Tereny komunikacyjne	31	311	342	4,2	2,1	2,2
6. Tereny osiedlowe	76	345	421	10,3	2,4	2,8
7. Tereny różne i nieużytki	27	252	279	3,7	1,7	1,8
Razem	738	14 614	15 352	100,0	100,0	100,0

Gmina odznacza się stosunkowo niskim udziałem użytków rolnych (ok. 57%), wobec średniego w powiecie ciechanowskim - ok. 76% oraz stosunkowo wysokim udziałem gruntów pod lasami i zadrzewieniami - 35% (powiat - 15%).

Struktura użytkowania gruntów wskazuje na dominującą rolę produkcji rolnej i leśnej w strukturze gospodarczej gminy. Wykorzystanie gruntów na cele rolnicze jest zróżnicowane przestrzennie. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gruntów poszczególnych obrębów wynosi od ok. 34% - Ościsłowo do ok. 89% - Strzeszewo, Garwarz Nowy, Wólka Garwarska, co wynika głównie z rozmieszczenia terenów leśnych.

Tereny użytkowane rolniczo zajmują 8 820ha, co stanowi ok.65% ogólnej powierzchni miasta i gminy.

Struktura użytków rolnych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia ha			Struktura %		
	Miasto	Gmina	M. i Gm.	Miasto	Gmina	M. i Gm.
- grunty orne	347	6 051	6 398	72,9	72,5	72,5
- sady	3	76	79	0,6	0,9	0,9
- łąki	64	1 169	1 233	13,5	14,0	14,0
- pastwiska	62	1 048	1 110	13,0	12,6	12,6
Razem	476	8 344	8 820	100,0	100,0	100,0

W strukturze użytków rolnych gminy dominują grunty orne 72,5% użytków rolnych (powiat ok. 81%) .W poszczególnych sołectwach udział gruntów ornych w użytkach rolnych jest zróżnicowany zależny głównie od ilości trwałych użytków zielonych.

Największym udziałem gruntów ornych (ok. 80% użytków rolnych) odznaczają się sołectwa Bielawy, Kondrajec Pański, Faustynowo, Ogonowo, Rumoka, Sadek, Garwarz Stary, Strzeszewo, Wkra, Żeleźnia.

W gminie Głinojeck udział trwałych użytków zielonych w powierzchni użytków rolnych wynosi ok. 27% (średnio w powiecie ciechanowskim - ok.18%) i jest zróżnicowany w układzie przestrzennym gminy od ok. 10% we wsi Żeleźnia do ok. 40% we wsi Lipiny. Największe kompleksy użytków zielonych (30-40% uż. rol.) występują w rejonie wsi Brody Młockie, Dreglin, Lipiny, Ościslowo, Płaciszewo, natomiast najmniej (poniżej 15%) w rejonie wsi Sadek, Strzeszewo, Żeleźnia, Dukt-Krusz, Ogonowo.

Udział sadów w strukturze użytków rolnych wysoki 0,9% ,wobec 0,7% średnio w powiecie ciechanowskim. Są to głównie sady przydomowe nie mające większego znaczenia w towarowej produkcji sadowniczej.

Jakość użytków rolnych

Zintegrowany wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej obliczony przez IUNG Puławy (uwzględniający ocenę punktową gleb, rzeźby terenu, agroklimatu i warunków wodnych) wynosi dla miasta i gminy Głinojeck 49,3 punktów (w skali 100-punktowej), wobec wskaźnika najwyższego w powiecie ciechanowskim 91,1 w gm. Opinogóra oraz najniższego 48,8 pkt. w gm. Ojrzeń.

Miernikiem przydatności rolniczej gruntów jest również klasyfikacja bonitacyjna.

Strukturę jakości gleb miasta i gminy wg klas bonitacyjnych przedstawia poniższe zestawienie:

Grunty orne		Użytki zielone	
Klasy bonitacyjne	Struktura%	Klasy bonitacyjne	Struktura %
I - II	-	I - II	-
IIIa	1,6	III	1,5
IIIb	4,5	IV	29,6
IV a	10,3	V	45,9
IV b	13,4	VI	22,7
V	37,1	VIz	0,3
VI	28,5		
VIz	4,6		

Gmina Głinojeck charakteryzuje się glebami słabymi jakościowo. Grunty orne dobre i średnie jakościowo zaliczane do klas III-IV stanowią ok. 30% ogółu gruntów ornych (średnio w powiecie ciechanowskim- ok. 69%). W układzie przestrzennym gminy najkorzystniejsza dla rolnictwa struktura gruntów ornych występuje w rejonie wsi Luszewo, Ogonowo i Strzeszewo, gdzie kl. III-IV zajmują ok. 50 – 65 % gruntów ornych oraz Stary Garwarz – ok.98% kl.III-IV.

Grunty orne słabe i bardzo słabe jakościowo (ponad 90% kl.V-VIz) występują w obrębach: Budy Rumockie, Dukt-Krusz, Lipiny, Rumoka, Sadek, Śródborze, Zalesie, Żeleźnia. W obrębie Faustynowo 100% gruntów ornych zaliczane jest do kl. VIz - najsłabszej

Struktura użytków zielonych wg klas bonitacyjnych odznacza się przewagą łąk i pastwisk słabych jakościowo - ok. 69% to kl. V - VI. Takie użytki zielone dominują na obszarze całej gminy.

Użytki zielone dobre i bardzo dobre jakościowo (przewaga kl. III - IV) występuje w sołectwach: Zygmuntowo, Stary Garwarz, Luszewo i Kowalewko.

Przestrzenne zróżnicowanie jakości terenów użytkowanych rolniczo wskazuje, że skupiska gleb o dużych i średnich wartościach użytkowych, stanowiące podstawową bazę dla intensywnej produkcji rolnej, występują w środkowej (m. Głinojeck, oraz Garwarz Stary, Garwarz Nowy, Wkra, Luszewo) a także we wschodniej (Wola Młocka) części gminy. Gleby słabe i bardzo słabe o niskich wartościach użytkowych dla produkcji rolnej występują na obszarze całej gminy. Koncentracja gleb bardzo słabych występuje w rejonie wsi Zalesie, Faustynowo, Śródborze i Dukt-Krusz (kl. VI i VIz zajmują ponad 90% gruntów ornych) Grunty takie o niskiej efektywności produkcji rolnej mogą być w pierwszej kolejności wykorzystane na cele nierolnicze, najlepiej pod zalesienie.

Łączny obszar gruntów podlegający ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych obejmuje 2 820ha tj. 32% ogółu użytków rolnych, w tym:

- grunty orne zaliczane do I-IV klasy bonitacyjnej – 2 142 ha tj. ok. 24% użytków rolnych, łąki i pastwiska na glebach pochodzenia organicznego, w tym 678 ha zaliczane do kl. III-IV.

Melioracje

Na obszarze miasta i gminy Głinojeck na koniec 1998 r. zostało zmeliorowane 2 029ha użytków rolnych, w tym 1 459ha gruntów ornych i 570ha użytków zielonych. Stopień zaspokojenia potrzeb wynosił 78,7% użytków rolnych (na gruntach ornych – 80,7% a na użytkach zielonych – 74,0%) i był wyższy niż średnio w skali powiatu ciechanowskiego – 77,4% uż. rol.(grunty orne – 78,9% użytki zielone – 69,3%). Użytki rolne wymagające zabiegów melioracyjnych obejmują powierzchnię 550ha, w tym grunty orne - 350ha, użytki zielone - 200ha.

Stan własności użytków rolnych

Stan władania użytków rolnych oraz ich strukturę wg głównych grup użytkowników na terenie gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Powierzchnia ha	Struktura %
1. Indywidualne gospodarstwa rolne	7 031 427	84,3 5,1
2. RSP	83	1,0
3. Lasy państwowe	735	8,8
4. AWR SP (PFZ)		
5. Pozostałe grunty własności publicznej i społecznej	68	0,8
Razem	8 344	100,0

Dominującą formą własności jest sektor gospodarki indywidualnej, do którego należy ok. 84 % użytków rolnych w gminie, wobec ok. 97% średnio w powiecie ciechanowskim. Na terenie miasta ok. 75% użytków rolnych zajmują indywidualne gospodarstwa rolne.

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych

Według danych spisu rolnego 1996r. na obszarze gminy było 720 indywidualnych gospodarstw rolnych (o pow. powyżej 1 ha). Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa wynosiła w gminie 11,4ha (w tym 9,5 ha użytków rolnych), wobec 11,3ha średnio w powiecie ciechanowskim oraz 7,2ha w woj. mazowieckim. Na terenie miasta było 85 gospodarstw (o pow. powyżej 1ha), o średniej powierzchni 7,1ha (w tym 6,1ha uż. rol.)

Strukturę obszarową gospodarstw rolnych w gm. Gliniojeck wg danych spisu rolnego 1996r. przedstawia poniższe zestawienie:

Grupy obszarowe gospodarstw	Liczba gospodarstw	Struktura%	
		gmina	powiat ciechanowski
1 - 2 ha	44	6,1	9,5
2 - 5 ha	141	19,6	17,1
5 - 7 ha	118	16,4	11,8
7 - 10 ha	144	20,0	16,0
10 - 15 ha	162	22,5	22,0
15 - 20 ha	62	8,6	11,9
20 - 30 ha	37	5,1	8,4
ponad 30 ha	12	1,7	3,3
Razem	720	100,0	100,0

Powyższe dane wskazują, że na obszarze gminy przeważają gospodarstwa małe i średnie o powierzchni do 10ha, które stanowią ok. 62% ogółu gospodarstw (powiat ok. 54%). Gospodarstwa duże i bardzo duże o powierzchni ponad 20 ha stanowią ok. 7%, wobec ok. 12% średnio w powiecie ciechanowskim i ok. 8 % w woj. mazowieckim.

W porównaniu do danych spisu powszechnego 1988 r. na terenie miasta i gminy liczba indywidualnych gospodarstw (o pow. powyżej 1 ha) zmniejszyła się z 971 w 1988 r. do 805 w 1996 r. W tym samym okresie znacznie wzrosła ilość działek rolnych o powierzchni do 1 ha z ok. 60 do ok. 200.

Zmiany w ilości i strukturze obszarowej gospodarstw w latach 1988 – 1996 na terenie miasta i gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Grupy obszarowe gospodarstw	1988r.		1996r.	
	Liczba gospodarstw	Struktura %	Liczba gospodarstw	Struktura%
1 -2 ha	55	5,7	66	8,2
2 - 5 ha	177	18,2	171	21,3
5 -7 ha	149	15,3	125	15,5
7 - 10 ha	207	21,3	153	19,0
10 - 15 ha	228	23,5	174	21,6
15 ha i więcej	155	16,0	116	14,4
Razem	971	100,0	805	100,0

Powyższe dane wskazują na wzrost udziału gospodarstw małych obszarowo o pow. do 5ha z ok. 24% w 1988r. do 30% w 1996 r. oraz zmniejszeniu się udziału o ok. 4% gospodarstw o pow. powyżej 10 ha.

Dane spisu rolnego 1996r. informują, że w indywidualnych gospodarstwach rolnych gminy zamieszkują 3 023 osoby, z czego pracę wyłącznie w swoim gospodarstwie deklaruje ok.50% (1 512 osób)

Główne kierunki produkcji rolnej

Na terenie gm. Głinojeck w produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż, które zajmują ok. 74% powierzchni zasiewów. W grupie roślin zbożowych dominuje uprawa żyta i mieszanek zbożowych (ok.80%).Uwarunkowania przyrodniczo-glebowe ograniczają możliwość upraw tzw. zbóż intensywnych (pszenica, jęczmień, pszenżyto), które zajmują ok.0,6tys. ha.

Znaczny areal upraw (ok. 15% pow. zasiewów) zajmują ziemniaki, natomiast rośliny przemysłowe (głównie buraki cukrowe) ok. 2% ogółu upraw.

Uprawy roślin pastewnych, które zajmują ok. 10% powierzchni zasiewów, stanowią uzupełnienie naturalnej bazy paszowej dla produkcji zwierzęcej.

W produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła i trzody chlewnej. Stan pogłowia zwierząt gospodarskich wg spisu rolnego 1996r. przedstawiał się następująco:

-bydło ogółem – 3,2 tys. szt., w tym krowy – 1,9 tys. szt.

- trzoda chlewna – 6,0tys. szt.

Obsada zwierząt na 100 ha użytków rolnych wynosiła: bydło – 39,2 szt.(powiat ciechanowski – 45 szt.), trzoda chlewna – 72,2 szt. (powiat – 118 szt.). Wielkości te świadczą o niższym poziomie produkcji zwierzęcej, niż średnio w powiecie ciechanowskim.

Na terenie gminy nie występuje wyraźna specjalizacja gospodarstw wg kierunków produkcji. Produkcję zwierzęcą jako dominujący kierunek zadeklarowało ok. 40% gospodarstw indywidualnych, a mieszaną (roślinną i zwierzęcą) - ok. 41% gospodarstw (wg danych spisu rolnego 1996r.).

Na terenie gminy nie występuje w skali masowej specjalistyczna produkcja rolna. Do głównych działalności w tym zakresie można zaliczyć z produkcji ogrodniczej – uprawę warzyw pod osłonami. Ogólna powierzchnia szklarni wynosi ok. 0,2 tys.m² a tuneli foliowych - ok. 0,4 tys. m². Produkcja prowadzona w tych obiektach nie ma większego znaczenia w towarowej produkcji ogrodniczej gminy.

W rejonie wsi Kondrajec Pański zlokalizowane są kurniki o łącznej powierzchni ok.55,0tys.m² należące do Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Obiekty te mogą stanowić bazę dla specjalistycznej, wielkotowarowej produkcji drobiarskiej, jednak dotychczas nie były wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Obecnie część tych budynków wykorzystywana jest na działalność poza rolniczą.

Główny kierunek produkcji rolnej określić można jako żytnio - ziemniaczany z chowem bydła i trzody chlewnej.

Obsługa rolnictwa

- ⇒ Zaopatrzenie w środki do produkcji rolnej (nawozy, pasze, środki ochrony roślin) prowadzą Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Gliniojecku i jednostki prywatne m.in. w Gliniojecku, Ościślowie i Kondrajcu Pańskim
- ⇒ Skup surowców rolniczych prowadzony jest głównie przez zakłady przetwórcze. Mleko skupuje głównie mleczarnia w Ciechanowie i Raciążu poprzez istniejące zlewnie mleka lub bezpośrednio z gospodarstw. Żywiec wieprzowy i wołowy zbywany jest przez rolników w lokalnych punktach skupu przy prywatnych ubojniach oraz kupowany jest przez agencje pośredniczące w dostawie żywca do Zakładów Mięsnych w Płocku i Morlinach k/Ostródy.
- ⇒ W zakresie mechanizacji prac polowych występują różne formy usług sąsiedzkich. Według danych spisu rolnego 1996r.gospodarstwa indywidualne są stosunkowo dobrze wyposażone w ciągniki i sprzęt rolniczy. Około 50% gospodarstw posiada ciągnik (średnio w gminach powiatu ciechanowskiego - 60%). Usługi w zakresie naprawy maszyn i sprzętu rolniczego świadczą liczne zakłady prywatne.
- ⇒ Obsługę weterynaryjną zapewniają cztery zakłady prywatne zlokalizowane w Gliniojecku i Kondrajcu Pańskim..

Głównym ośrodkiem skupiającym usługi dla rolnictwa jest miasto Gliniojeck. Rolnicy korzystają również z usług zlokalizowanych na terenie miasta Ciechanowa i Raciążu.

Na terenie gminy nie występują przeszkody w zakresie organizacji punktów obrotu produktami rolniczymi, jak i punktów zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej.

6.2. Działalność gospodarcza pozarolnicza

Na terenie miasta i gminy Gliniojeck działalność gospodarczą prowadzi (1999 r.) 295 podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON.

Zmiany w liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wg form własności w latach 1995 -1999 przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	Ogółem	Sektor		
		Publiczny	Razem	Prywatny w tym osób fizycznych *
1995	207	14	193	166
1996	226	13	213	188
1997	273	13	260	234
1999	295	19	276	248

* bez spółek cywilnych

Strukturę podmiotów według Europejskiej Klasyfikacji Działalności(EKD) z uwzględnieniem liczby pracujących, form własności, oraz w układzie przestrzennym przedstawiają załączone tablice:

PODMIOTY GOSPODARCZE ZAREJESTROWANE W SYSTEMIE REGON

miasto i gmina Głinojeck

stan 30. 06 . 1999 r.

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA PODMIOTÓW ZATRUDNIAJĄCYCH /OSÓB/					OGÓLEM	%
		do 5	6 - 20	21 - 50	51 - 100	powyżej 100		
1.	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	8	1	2	-	-	11	3,7
2.	Rybołówstwo i rybactwo	-	-	-	-	-	-	-
3.	Górnictwo i kopalnictwo	-	-	-	-	-	-	-
4.	Działalność produkcyjna	36	5	-	-	2	43	14,6
5.	Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	-	-	1	-	-	1	0,3
6.	Budownictwo	48	-	-	-	-	48	16,3
7.	Handel hurt. i detal., naprawy pojazdów mech., motocykli oraz art. przeznaczenia osobistego i użytku domowego	91	4	-	-	-	95	32,2
8.	Hotele i restauracje	13	1	-	-	-	14	4,7
9.	Transport, gosp. magazynowa i łączność	19	-	-	-	-	19	6,4
10.	Pośrednictwo finansowe	1	1	-	-	-	2	0,7
11.	Obsługa nieruchomości, wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów	13	-	-	-	-	13	4,4
12.	Adm. publ. i obrona narodowa, gwarantowana prawnie opieka socjalna	1	1	-	-	-	2	0,7
13.	Edukacja	5	5	1	1	-	12	4,1
14.	Ochrona zdrowia i opieka socjalna	12	3	-	-	-	15	5,1
15.	Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	20	-	-	-	-	20	6,7
16.	Ogółem	267	21	4	1	2	295	100,0
	%	90,5	7,1	1,4	0,3	0,7	100,0	100,0

PODMIOTY ZAREJESTROWANE W SYSTEMIE REGON

WEDŁUG SEKCJI EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

miasto i gmina Głinojeck

30. 06 .1999 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	w tym:		
		SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO	SPÓŁKI CYWILNE	OSOBY FIZ. PROWADZ. DZIAŁ.GOSP.
* sektor publiczny	19	4	-	-
* sektor prywatny	276	-	15	248
Ogółem: w tym:	295	4	15	248
* Rolnictwo łowiectwo, leśnictwo	11	-	1	8
* Górnictwo i kopalnictwo	-	-	-	-
* Działalność produkcyjna	43	2	1	40
* Zaopatrzenie w energię	1	-	-	-
* Budownictwo	48	1	-	47
* Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów oraz art. przeznaczenia osobistego	95	1	8	85
* Hotele i restauracje	14	-	1	13
* Transport, gospodarka magazynowa i łączność	19	-	1	18
* Pośrednictwo finansowe	2	-	-	1
* Obsługa nieruchomości i działalność związana z prowadzeniem interesów	13	-	-	12
* Administracja publiczna i obrona narodowa; prawnie gwarantowana opieka socjalna	2	-	-	-
* Edukacja	12	-	-	2
* Ochrona zdrowia i opieka socjalna	15	-	-	12
* Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	20	-	3	10

PODMIOTY GOSPODARCZE ZAREJESTROWANE W SYSTEMIE REGON
W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM

stan 30.06.1999 r.

Lp.	Miejscowość	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	Działalność produkcyjna	Zaopatrzenie w energię, gaz i wodę	Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów mechanicznych oraz artykułów użytku domowego	Hotele i restauracje	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	Administracja
1	Glinojeczek	1	24	1	29	51	3	7	2
2	Bielawy	-	-	-	-	1	-	-	-
3	Brody Młockie	-	-	-	1	-	-	-	-
4	Budy Rumockie	-	1	-	2	1	-	-	-
5	Dreglin	-	2	-	-	9	1	1	-
6	Dukt-Krusz-Kamionka	4	-	-	1	-	-	2	-
7	Faustynowo	-	-	-	1	2	-	-	-
8	Garwarz Nowy	-	-	-	2	1	-	-	-
9	Garwarz Stary	1	1	-	-	-	-	-	-
10	Kondrajec Pański	-	-	-	-	4	-	-	-
11	Kondrajec Szlachecki	-	1	-	1	1	-	1	-
12	Kowalewko-Szyjki	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Lipiny	-	-	-	1	-	-	-	-
14	Luszewo	1	-	-	1	2	1	-	-
15	Maluzyn	-	-	-	5	3	1	1	-
16	Ościsłowo	-	5	-	1	3	1	1	-
17	Ogonowo	-	1	-	-	-	-	1	-
18	Płaciszewo	1	-	-	-	1	-	-	-
19	Rumoka	-	-	-	-	1	2	-	-
20	Sadek	-	-	-	-	-	-	1	-
21	Suleżyż	-	1	-	1	1	-	-	-
22	Strzeszewo	-	1	-	1	1	-	-	-
23	Śródborze	1	-	-	-	2	-	-	-
24	Wkra	-	-	-	1	1	-	4	-
25	Wola Młocka	2	-	-	-	6	-	-	-
26	Wólka Garwarska	-	1	-	-	-	-	-	-
27	Zalesie	-	-	-	-	1	2	-	-
28	Zygmuntowo	-	4	-	-	2	3	-	-
29	Żeleźnia-Juliszewo	-	1	-	-	1	-	-	-
OGÓLEM		11	43	1	48	95	14	19	2

PODMIOTY GOSPODARCZE ZAREJESTROWANE W SYSTEMIE REGON W UKŁADZIE
PRZESTRZENNYM

stan 31.12.1999 r.

Lp.	Miejscowość	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości, wynajem i działy, związ. z prow. interesów	Edukacja	Ochrona zdrowia i opieka socjalna	Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna indywidualna	RAZEM
1	Gliniojeck	2	8	5	12	16	161
2	Bielawy	-	1	-	-	-	2
3	Brody Młockie	-	-	-	-	-	1
4	Budy Rumockie	-	-	-	-	-	4
5	Dreglin	-	-	-	-	-	13
6	Dukt-Krusz-Kamionka	-	-	-	-	-	7
7	Faustynowo	-	-	-	-	-	3
8	Garwarz Nowy	-	-	-	-	-	3
9	Garwarz Stary	-	-	-	-	1	3
10	Kondrajec Pański	-	-	-	2	-	6
11	Kondrajec Szlachecki	-	-	-	-	-	4
12	Kowalewko-Szyjki	-	-	-	-	-	-
13	Lipiny	-	-	-	-	-	1
14	Luszewo	-	-	-	-	-	5
15	Malużyn	-	-	1	-	1	12
16	Ościslowo	-	-	2	-	1	14
17	Ogonowo	-	-	-	-	-	2
18	Płaciszewo	-	-	1	-	-	3
19	Rumoka	-	-	-	-	-	3
20	Sadek	-	-	-	-	-	1
21	Suleżyż	-	-	-	-	1	4
22	Strzeszewo	-	-	-	-	-	3
23	Śródborze	-	1	-	-	-	4
24	Wkra	-	-	-	-	-	6
25	Wola Młocka	-	-	2	1	-	11
26	Wólka Garwarska	-	1	-	-	-	2
27	Zalesie	-	-	1	-	-	4
28	Zygmuntowo	-	2	-	-	-	11
29	Żeleźnia-Juliszewo	-	-	-	-	-	2
	OGÓLEM	2	13	12	15	20	295

Wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców wynosi dla miasta i gminy Głinojeck - 35,0 (powiat ciechanowski -69,0). Wśród podmiotów gospodarczych dominuje sektor prywatny (94,0 %).

Z ogólnej liczby podmiotów – 248 (84,1 %) zakładów prowadzona jest przez osoby fizyczne. Dominują zakłady związane z działalnością handlową - 80 podmiotów (hurt i detal) – ok. 27 %. Drugą pozycję zajmuje budownictwo -16,3 %, a następnie działalność produkcyjna -14,6 %.

Pod względem wielkości zatrudnienia zarówno w mieście jak i na wsi przeważają zakłady małe zatrudniające do 5 osób (90,5 % podmiotów).

Największymi pod względem zatrudnienia zakładami – powyżej 100 osób są:

- Cukrownia Głinojeck; Spółta Akcyjna w Głinojecku,
- „RUDIX” spółka z.o.o. w Zygmuntowie (produkcja makaronów i innych wyrobów mącznych),

oraz Szkoła Podstawowa w Głinojecku (50-100 osób).

Do podmiotów o zatrudnieniu od 21 do 50 osób należą:

- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Woli Młockiej,
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Głinojecku,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Głinojecku,
- Szkoła Podstawowa w Ościsłowie.

Koncentracja podmiotów gospodarczych występuje przede wszystkim w mieście – 55 % ogólnej liczby podmiotów w tym:

- 36 % związanych z handlem i usługami naprawczymi pojazdów mechanicznych i gospodarstwa domowego;
- 18 % usługi budowlane;
- 15 % działalność produkcyjna.

Na terenach wiejskich największą aktywność gospodarczą wykazują miejscowości: Ościsłowo – 14 podmiotów, Dreglin (13), Malużyn (12), oraz Wola Młocka i Zygmuntowo (11).

6.3. Struktura budżetu gminy

Dochody budżetu gminy

Według danych Urzędu Statystycznego w Warszawie struktura dochodów miasta i gminy Głinojeck w roku 1998 kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	tys. zł	%
Dochody ogółem	9308,22	100,0
w tym:		
- dochody własne	2703,41	29,0
- udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	825,47	8,9
- dotacje celowe z budżetu państwa	1430,58	15,4
- subwencje ogólne z budżetu państwa	4033,89	43,3
- pozostałe	314,87	3,4

Z analizy struktury dochodów budżetu miasta i gminy wynika, że dochody własne na które składają się głównie wpływy z podatków ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, m. in. Podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, podatek rolny, podatek leśny jak również wpływy z tytułu różnego rodzaju opłat stanowiły ok. 29 % ogółu dochodów.

Dochody z partycypacji w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych i osób prawnych wynosiły ok. 9 %.

Największą pozycję w dochodach stanowiły subwencje ogólne z budżetu państwa (w tym subwencje na zadania oświatowe) tj. 43,3 %.

Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań zleconych i powierzonych oraz na finansowanie zadań własnych wynosiły 1430 tys. zł. (15,4 % dochodu).

Dochody ogółem i własne miasta i gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca na tle powiatu ciechanowskiego kształtują się następująco (1998 r.):

(w złotych)

Wyszczególnienie	miasto i gmina	powiat ciechanowski
- dochody ogółem	1102,2	986,3
- dochody własne	320,1	297,5

Dochody ogółem na 1 mieszkańca w mieście i gminie były wyższe w roku 1998 od dochodów na 1 mieszkańca w powiecie ciechanowskim o 115,9 zł., a własne o 22,6 zł.

Wydatki budżetu gminy

Na wydatki budżetu (miasta i gminy) składają się wydatki własne oraz wydatki związane z zdaniami zleconymi przez administrację rządową.

Wydatki budżetu według rodzajów w latach 1995 – 98 (wg Urzędu Statystycznego) kształtowały się następująco:

wyszczególnienie	1995		1996		1997		1998	
	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%
- wynagrodzenia	281	10,2	1283	23,6	1716	17,2	2226	23,2
- materiały i usługi	648	23,7	1007	18,5	1192	11,9	1446	15,1
- dotacje na wydatki bieżące	396	14,6	429	7,9	679	6,8	1168	12,2
- wydatki majątkowe	726	26,5	1372	25,2	4518	45,2	2495	26,1
- pozostałe	688	25,0	1355	24,8	1899	18,9	2239	23,4
Ogółem	2739	100,0	5446	100,0	10004	100,0	9574	100,0

W strukturze wydatków miasta i gminy Głinojeck największą pozycję stanowiły wydatki majątkowe, które wraz z wydatkami na wynagrodzenia stanowiły ok. 50 % całości wydatków.

Struktura wydatków wybranych działów gospodarki narodowej w latach 1995 - 1997 kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	1995	1996	1997
Ogółem	100,0	100,0	100,0
w tym:			
-gospodarka komunalna	15,5	7,1	7,8
-gospodarka mieszkaniowa	5,8	2,3	3,1
-oświata i wychowanie	19,6	48,5	44,9
-kultura i sztuka	4,4	2,4	6,4
-ochrona zdrowia	0,0	0,0	0,4
-opieka społeczna	23,7	14,6	10,6
-kultura fizyczna i sport	0,3	0,5	1,2
-administracja samorządowa	16,7	11,9	8,7

W strukturze wydatków największą pozycję stanowią wydatki na cele oświatowe, drugą - opieka społeczna, a następnie administracja samorządowa.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki w mieście i gminie Głinojeck na tle powiatu ciechanowskiego kształtują się następująco (w zł):

ROK	GINA MIEJSKO-WIEJSKA	POWIAT CIECHANOWSKI
1995	326,8	x
1996	649,0	x
1997	1194,1	908,0
1998	1138,5	1009,9

Rok budżetowy 1998 gmina zakończyła ujemnym wynikiem finansowym - 265,42 tys. zł.

7.0. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACJA

7.1. Komunikacja

Powiązania komunikacyjne.

Gmina i miasto Gliniojeck położone są w zachodniej części powiatu ciechanowskiego. Na terenie gminy, ok. 2 km na zachód od miasta krzyżują się dwie ważne drogi krajowe: nr 7 Gdańsk - Warszawa i nr 60 Kutno - Płock - Ciechanów - Ostrów Mazowiecka. Obie te drogi tworzą szkielet komunikacyjny gminy, zapewniając główne zewnętrzne powiązania drogowe.

Miasto Gliniojeck położone jest:

w odległości ok. 35 km na południe od Mławy i ok. 26 km na północ od Płońska - drogą nr 7 oraz :

ok. 23 km na zachód od Ciechanowa (m.in. stacja kolejowa na magistrali E 65 Gdańsk - Warszawa) i ok. 13 km na wschód od Raciąża (stacja kolejowa na linii Nasielsk - Sierpc - Toruń) oraz ok. 23 km na wschód od Drobina (droga krajowa nr 10 Płońsk - Szczecin) - drogą nr 60.

Nadrzędny układ komunikacyjny na terenie gminy i miasta stanowią drogi: krajowe nr 7 i nr 60 oraz drogi powiatowe.

Droga krajowa nr 7 Gdańsk - Warszawa, o łącznej długości na obszarze gminy ok. 8,0 km przebiega przez teren miejscowości: Kondrajec Szlachecki i Pański, miasto Gliniojeck, Dreglin, Zygmuntowo i Kowalewko. Ruch na drodze nr 7 to w ogromnej większości ruch tranzytowy o charakterze gospodarczym i rekreacyjnym. Według danych generalnego pomiaru ruchu w 1995r, średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na odcinku drogi nr 7 na południe od Gliniojecka wynosił 7.500 pojazdów na dobę, a na północ od Gliniojecka - 8.000 poj./dobę.

Docelowo droga ta będzie modernizowana i przystosowana do parametrów drogi ekspresowej.

Droga krajowa nr 60 Kutno - Płock - Ciechanów - Ostrów Mazowiecka, o łącznej długości na obszarze gminy i miasta ok. 18 km (przebiega przez teren miejscowości: Dreglin, miasto Gliniojeck Zalesie, Śródborze i Ościslówo. Ruch na tej drodze to też w większości ruch tranzytowy o charakterze gospodarczym. Według danych generalnego pomiaru ruchu w 1995r, średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na tej drodze od strony Raciąża do Gliniojecka wynosił 5.300 pojazdów na dobę, a od Gliniojecka w kierunku Ciechanowa - 2.900 poj./dobę.

Ze względu na stały wzrost natężenia ruchu na drogach nr 7 i 60 docelowo, zgodnie z zapisem planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy przewiduje się: budowę obejścia drogowego dla miasta Gliniojecka od strony północnej, a na przecięciu tych dróg - budowę węzła drogowego.

Drogi powiatowe

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy i miasta stanowi dwanaście dróg o łącznej długości ok. 55 km :

- nr 07377 Modła - Sulerzyż (dł. na terenie gminy ok. 1,0 km)
- nr 07529 Młock - Zalesie (dł. ok. 9,2 km)

- nr 07530	Wola Młocka - Luszewo	(dł. ok. 7,9 km)
- nr 07531	Ojrzeń - Kałki - Malużyn	(dł. ok. 1,1 km)
- nr 07707	Unieck - Kowalewko	(dł. ok. 1,3 km)
- nr 07708	Głinojeck - Żeleźnia	(dł. ok. 6,2 km)
- nr 07709	Ościsłowo - Chotum	(dł. ok. 4,4 km)
- nr 07710	Ojrzeń - Ościsłowo	(dł. ok. 2,6 km)
- nr 07711	Wola Młocka - Malużyn	(dł. ok. 3,3 km)
- nr 07713	Wola Młocka - Luszewo	(dł. ok. 6,7 km)
- nr 07714	Polesie - Luszewo - Głinojeck	(dł. ok. 6,4 km)
- nr 07737	Sochocin - Bielawka	(dł. ok. 5,0 km)

Drogi powiatowe w ok. 75% posiadają nawierzchnię utwardzoną - bitumiczną. Pozostałe 25% to drogi o nawierzchni gruntowej i żwirowej.

Nadrzędny układ dróg w gminie o długości ponad 80 km stanowią drogi w ok. 82% utwardzone - bitumiczne. Jednak głównie drogi powiatowe wymagają modernizacji i dostosowania parametrów do wymagań dróg V klasy technicznej (w tym rodzaj nawierzchni, nośność, szerokość jezdni i pobocza).

Drogi układu nadrzędnego obsługują większość miejscowości w gminie.

Drogi gminne o łącznej długości ok. 125 km, stanowią uzupełnienie układu drogowego gminy. Obsługują przede wszystkim zabudowę rozproszoną, stanowią komunikację wewnątrz wsi, tworzą połączenia między wsiami i ułatwiają dojazdy do użytków rolnych. W większości (prawie 80%) są to drogi o nawierzchni nieutwardzonej gruntowej i żwirowej.

Obszar gminy należy do średnio dobrze obsłużonych komunikacyjnie wskaźnik gęstości dróg publicznych (drogi krajowe, powiatowe i gminne) o nawierzchni utwardzonej wynosi ok. 63,4 km/100km² (wskaźnik ten w byłym województwie ciechanowskim wynosił - 76,75 km/100km²)

Na terenie gminy znajdują się trzy stacje paliw płynnych: w Dreglinie, w rejonie skrzyżowania dróg nr 7 i nr 60 z zespołem parkingów i obiektami handlowo - gastronomicznymi oraz w Zygmuntowie w rejonie cukrowni, również przy drodze nr 7. Duże znaczenie dla obsługi mieszkańców gminy i rolnictwa mają też punkty sprzedaży paliw w Ościsłowie i Woli Młockiej.

W zakresie komunikacji zbiorowej, głównym przewoźnikiem jest PKS, obsługujący większość miejscowości w gminie.

Przez teren gminy nie przebiegają linie kolejowe a od najbliższych stacji Głinojeck oddalony jest o 13 km - w Raciążu i 23 km - w Ciechanowie. Dla obsługi cukrowni w Zygmuntowie funkcjonuje bocznicza kolejowa poprowadzona z Raciąża od linii kolejowej relacji Nasielsk - Sierpc - Totuń. Przez teren gminy przebiega ona na długości ok. 4 km przez miejscowości Dreglin i Zygmuntowo